Valsts norādījumi

2022. gada jūnijs

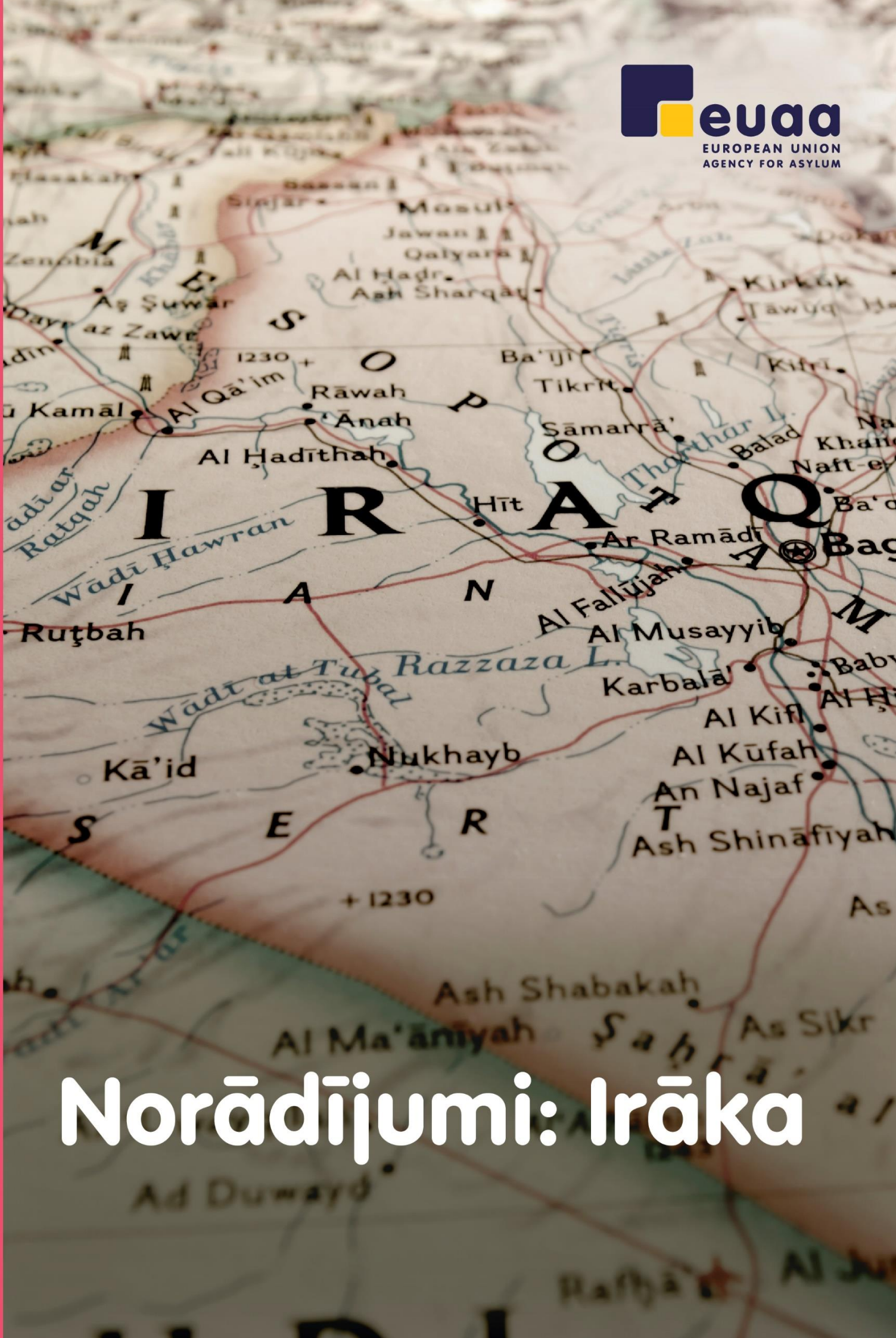

Norādījumi: Irāka

Norādes: Irāka

2022. gada jūnijs

Manuskripts pabeigts 2022. gada maijā.

Ne Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*), ne personas, kuras rīkojas *EUAA* vārdā, nav atbildīgas par šajā publikācijā iekļautās informācijas iespējamo izmantošanu.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2022. gads

PDF ISBN 978-92-9400-513-7 doi: 10.2847/125360 BZ-04-22-000-LV-N

© Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*), 2022. gads

Vāka fotogrāfija: Irākas un tās apkārtnes karte, oriģināla melnbaltā kopija, © iStock (fotogrāfs: Romanista), 2021. gada 13. jūlijs

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta. Lai izmantotu vai reproducētu fotoattēlus vai citu materiālu, uz ko neattiecas *EUAA* autortiesības, jāsaņem atļauja tieši no autortiesību īpašniekiem.

Saturs

Ievads 5
Vispārīgas piezīmes 11
Vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībnieki 12
Bēgļa statuss: norādes par konkrētiem profiliem 16
Ievadpiezīmes 16
Profili 17
Alternatīvā aizsardzība 36
KD 15. panta a) punkts 36
KD 15. panta b) punkts 37
KD 15. panta c) punkts 39
Aizsardzības dalībnieki 44
Iekšējās aizsardzības iespēja 46
Valsts daļa 46
Drošība 47
Ceļošana un uzņemšana 49
Uzturēšanās pamatotība 49
Izslēgšana 52
Noziegums pret mieru, kara noziegums, noziegums pret cilvēci 53
Smags (nepolitisks) noziegums 54
Darbības, kas pretējas ANO mērķiem un principiem 55
Draudi dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai 55
Saīsinājumi 56

Ievads

Šajās norādēs apkopoti kopējās analīzes secinājumi attiecībā uz Irāku, un tie ir jālasa kopā. Dokumenta "Valsts norādes: Irāka" pilns teksts ir pieejams vietnē https://euaa.europa.eu/country-guidance-iraq-2022

Valsts norādes ir izstrādātas saskaņā ar *EUAA* dibināšanas regulas (ES) Nr. 2021/2303 11. pantu([1]). Tas ir kopējais situācijas novērtējums izcelsmes valstī, ko veikuši ES dalībvalstu politikas vecākie ierēdņi saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem un Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru.

Šīs norādes neatbrīvo dalībvalstis no pienākuma individuāli, objektīvi un taisnīgi izskatīt katru starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Katrs lēmums jāpieņem, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja individuālajiem apstākļiem un situāciju Irākā lēmuma pieņemšanas brīdī saskaņā ar precīzu un aktuālu informāciju par valsti, kas iegūta no dažādiem atbilstošiem avotiem (Patvēruma procedūru direktīvas 10. pants).

Šajā dokumentā sniegtā analīze un norādījumi nav izsmeļoši.

Kāpēc tiek izstrādātas valsts norādes?

Valsts norādes ir paredzētas kā instruments politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem kopējas Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) kontekstā. To mērķis ir palīdzēt izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ko iesnieguši pieteikumu iesniedzēji no Irākas, un veicināt konverģenci lēmumu pieņemšanas praksēs visās dalībvalstīs.

2016. gada 21. aprīlī Eiropas Savienības Padome vienojās par augstākā līmeņa politikas tīkla izveidi, iesaistot visas dalībvalstis, kuru koordinē Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*) un kura uzdevums ir kopīgi izvērtēt un interpretēt situāciju galvenajās izcelsmes valstīs ([2]). Tīkls atbalsta ES līmeņa politikas izstrādi, pamatojoties uz kopīgo informāciju par izcelsmes valsti (*COI*), kopīgi interpretējot šādu informāciju, ņemot vērā attiecīgos patvēruma *acquis* noteikumus un vajadzības gadījumā ņemot vērā *EUAA* mācību materiālu un praktisko

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010, pieejama tīmekļa vietnē https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj.

([2]) Eiropas Savienības Padome, Padomes 3461. sanāksmes rezultāti, 2016. gada 21. aprīlis, 8065/16, pieejami vietnē http://www.consilium.europa.eu/media/22682/st08065en16.pdf.

rokasgrāmatu saturu. Kopējās analīzes un norādījumu izstrāde tagad ir iekļauta jaunajā *EUAA* mandātā kā galvenā joma, un pašlaik to reglamentē saskaņā ar *EUAA* regulas 11. pantu.

Kas ir iekļauts norādēs?

Norādījumos apkopoti kopējās analīzes **secinājumi** vieglā, lietotājam draudzīgā formātā, sniedzot praktiskus norādījumus individuālā gadījuma analīzei. Tas ir dokumenta "Valsts norādes: Irāka" pilna teksta "kopsavilkums".

Dokumenta "Valsts norādes: Irāka" pilnajā versijā atradīsiet arī otru, detalizētāku daļu — **kopējo analīzi**. Kopējā analīzē ir noteikti attiecīgie elementi saskaņā ar tiesību aktiem, judikatūru un horizontālajām norādēm, apkopots attiecīgais faktiskais pamats saskaņā ar pieejamo *COI* un analizēta situācija attiecīgajā izcelsmes valstī.

Kopējā analīze ir pieejama tīmekļa vietnē https://euaa.europa.eu/country-guidance-iraq-2022.

Šajos norādījumos ir iekļautas saites uz attiecīgo kopējās analīzes daļu (angļu valodā).

Kāds ir šī atjauninājuma tvērums?

Norādījumu pašreizējā redakcija atjaunina un aizstāj dokumentu "Valsts norādījumu: Irāka" (2021. gada janvāris).

Šajā atjauninājumā galvenā uzmanība ir pievērsta nodaļām par alternatīvo aizsardzību (KD 15. panta c) punkts) un iekšējās aizsardzības iespējām, kā arī iespējamajām bēgļu statusa aizsardzības vajadzībām šādiem profiliem: personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar organizāciju "Irākas un Levantes Islāma valsts" (*ISIL*), sunnītu arābi, cilvēktiesību un politiskās opozīcijas aktīvisti un protestētāji, žurnālisti un plašsaziņas līdzekļu darbinieki, Rietumvalstu bruņoto spēku, organizāciju vai uzņēmumu kolaboracionisti (kurus uzskata par tādiem), personas, kuras uzskata par tādām, kas pārkāpj morāles kodeksu, personas, kuras uzskata par vainīgām zaimošanā un/vai kuras uzskata par atkritējiem, reliģiskās un etniskās

minoritātes un bezvalstnieki, sievietes un personas, kas iesaistītas asinsatriebībā cilšu konfliktu kontekstā.

Nelielas izmaiņas ieviestas arī citās dokumenta horizontālā ietvara daļās. Šīs izmaiņas kopumā neietekmē situācijas novērtējumu Irākā atbilstoši 2021. gada janvāra norādījumu redakcijai.

Vai šīs norādes ir saistošas?

Valsts norādes nav saistošas. Tomēr saskaņā ar *EUAA* regulas 11. pantu dalībvalstīm, izskatot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ir pienākums ņemt vērā norādījumus un kopējo analīzi, kas neierobežo to kompetenci lemt par individuāliem pieteikumiem.

Kas bija iesaistīts šo valsts norādījumu izstrādē?

Šis dokuments ir Valsts norādījumu tīkla kopīga novērtējuma rezultāts, un tā darbu atbalstīja izraudzītu valstu ekspertu izstrādes grupa un *EUAA*. Eiropas Komisija un *UNHCR* sniedza vērtīgu ieguldījumu šajā procesā.

Norādījumus kopā ar kopējo analīzi Valsts norādījumu tīkls pabeidza 2022. gada maijā, un *EUAA* valde tos apstiprināja 2022. gada jūnijā.

Kāds ir piemērojamais tiesiskais regulējums?

Kopējai analīzei un norādījumiem piemērojamais tiesiskais regulējums ir 1951. gada Ženēvas konvencijas ([3]) un Kvalifikācijas direktīvas (KD)([4]) noteikumi, kā arī EST judikatūra; vajadzības gadījumā ir ņemta vērā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūra.

Kādas norādes par kvalificēšanu starptautiskai aizsardzībai ir ņemtas vērā?

Šajā analīzē izmantotā horizontālā norādījumu ietvara pamatā galvenokārt ir izmantotas šādas vispārējās norādes.

([3]) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja, 1951. gada Konvencija par bēgļa statusu un 1967. gada Protokols par bēgļa statusu.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu.

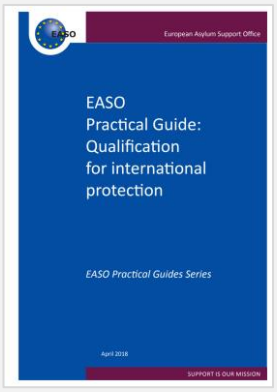

EUAA praktiskā rokasgrāmata: Kvalificēšana starptautiskajai aizsardzībai

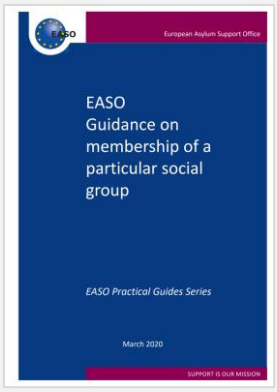

EUAA norādes par piederību noteiktai sociālajai grupai

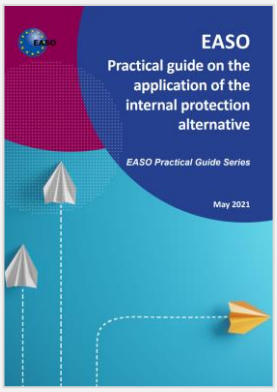

EUAA praktiskā rokasgrāmata par iekšējās aizsardzības iespējas piemērošanu

EUAA praktiskā rokasgrāmata: Izslēgšana

Šos un citus attiecīgos *EUAA* praktiskos rīkus var atrast vietnē https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides.

Tiek ņemtas vērā arī attiecīgās *UNHCR* vadlīnijas ([5]).

Kāda izcelsmes valsts informācija tika izmantota?

EUAA valsts norādījumu dokumenti nav jāuzskata par *COI* avotiem, un tie nav jāizmanto, kā arī uz tiem nav jāatsaucas kā uz *COI* avotiem. Šeit ietvertā informācija ir balstīta uz *EUAA COI* ziņojumiem un dažos gadījumos uz citiem norādītajiem avotiem. Atšķirībā no valsts norādēm tie ir *COI* avoti, un uz tiem var attiecīgi atsaukties.

Šis atjauninājums galvenokārt ir balstīts uz šādu jaunāko *COI*.

([5]) *UNHCR* rokasgrāmata un vadlīnijas par procedūrām un kritērijiem bēgļa statusa noteikšanai saskaņā ar 1951. gada Konvenciju un 1967. gada Protokolu par bēgļu statusu, kā arī citas vadlīnijas, politikas dokumenti un *UNHCR ExCom* un Pastāvīgās komitejas secinājumi ir pieejami vietnē https://www.refworld.org/rsd.html.

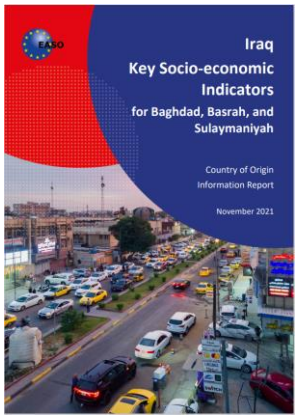

EUAA COI ziņojums: Irāka — Galvenie sociālekonomiskie indikatori (2021. gada novembris)

EUAA COI ziņojums: Irāka — Vēršanās pret konkrētām personām (2022. gada janvāris)

EUAA COI ziņojums: Irāka — Drošības informācija (2022. gada janvāris)

Turklāt attiecīga izcelsmes valsts informācija no *UNHCR* par pieejamības un uzturēšanās prasībām Irākā ([6]), izlaista 2021. gada janvārī, tika ņemta vērā "*COI* ziņojumā: Irāka — Galvenie sociālekonomiskie indikatori (2021. gada novembris)".

Šīs norādes jāuzskata par spēkā esošām, ja pašreizējie notikumi un norises atbilst tendencēm un modeļiem, kas novēroti attiecīgo *COI* ziņojumu atsauces periodā. Šajās norādēs sniegto novērtējumu var ietekmēt jaunas norises, kas izraisa būtiskas izmaiņas un rada jaunas tendences. Tiek pieliktas visas pūles, lai regulāri atjauninātu *EUAA COI* ziņojumus un valsts norādījumu dokumentus un attiecīgi atspoguļotu šādas būtiskas izmaiņas. Individuālie pieteikumi vienmēr jāizvērtē, ņemot vērā visjaunāko pieejamo *COI* .

Lai piekļūtu *EUAA COI* ziņojumiem, apmeklējiet vietni https://euaa.europa.eu/country-reports.

Kā valsts norādes palīdz individuāli novērtēt starptautiskās aizsardzības pieteikumus?

Norādēs un kopējā analīzē ir ievēroti individuālu starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanas soļi. Šajā dokumentā ir aplūkoti attiecīgie elementi saskaņā ar KD un sniegts vispārējs situācijas novērtējums izcelsmes valstī, kā arī norādes par attiecīgajiem individuālajiem apstākļiem, kas būtu jāņem vērā.

([6]) *UNHCR*, Irāka: Attiecīgā informācija par izcelsmes valsti, lai palīdzētu piemērot *UNHCR* valsts norādījumus par Irāku: personu, kas nāk no bijušajām *ISIS* pārvaldītajām vai konflikta skartajām teritorijām, iespējas likumīgi piekļūt un palikt piedāvātajās iekšējās pārvietošanas teritorijās, 2021. gada janvāris, pieejama tīmekļa vietnē https://www.refworld.org/docid/5ffc243b4.html

Lai iegūtu papildinformāciju un piekļūtu citiem pieejamajiem valsts norādēm skatīt https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/country-guidance.

Vispārīgas piezīmes

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Irākas neseno vēsturi raksturo virkne konfliktu ar politiskām, etniskām un sektantiskām dimensijām. 2021. gadā Irāka joprojām notika vairāki bruņotie konflikti un dažādās valsts provincēs tika novērota iekšējā spriedze.

Kopš teritoriālās sakāves 2017. gadā *ISIL* pārorientēja savu *modus operandi* uz partizānu karu, organizējot kaujiniekus nelielās mobilās šūniņās un izmantojot bāzes attālos rajonos, lai uzbruktu drošības spēkiem, *muhtāriem*, civiliedzīvotājiem un infrastruktūrai, piemēram, spēkstacijām.

Irākas valdība, kuru atbalsta starptautiskā koalīcija *ISIL* sakāvei, veikusi virkni veiksmīgu pretterorisma operāciju centrālajās provincēs un Bagdādē. ASV militārā misija Irākā noslēdzās 2021. gada beigās, taču ASV turpināja sniegt apmācību, loģistikas un konsultatīvo atbalstu.

2020. gada janvārī ASV sarīkotā ir Irānas Islāma revolucionāro gvardu korpusa (*IRGC*) *Qods* spēku komandiera Kāsema Soleimānī un Tautas mobilizācijas spēku (*PMF*) vadītāja vietnieka Abu Mahdi al Muhandis slepkavība izraisīja dažādu Irānas atbalstīto kaujinieku pretuzbrukumu vilni pret ASV īpašumiem Irākā.

Kopš 2015. gada jūlija Turcija atjaunoja militārās operācijas pret Kurdistānas Strādnieku partiju (*PKK*) Irākā un uzsāka plaša mēroga uzbrukumus pierobežā.

Irānas un Turcijas militārie spēki pierobežā veica uzbrukumus mērķgrupām, kas atrodas Irākas Kurdistānas reģionā (*KRI*) un ko Turcija un Irāna uzskata par iesaistītām pārrobežu terorismā.

Kopš 2019. gada oktobra Irāka piedzīvoja masveida protestus. Pēc lokdauna 2020. gada sākumā pandēmijas dēļ Irākas centrālajā daļā un *KRI* notika jauni protesti.

2021. gada 10. oktobrī Irākā notika parlamenta vēlēšanas. Vēlēšanās uzvarēja *Moqtada el Sadr* sadristu kustība, kamēr šīītu frakcijas, kas pārstāv Irānai pietuvinātos kaujiniekus, cieta ievērojamu sakāvi.

Individuālajā starptautiskās aizsardzības vajadzību novērtējumā būtu jāņem vērā dažādu dalībnieku klātbūtne un darbība pieteikuma iesniedzēja mītnes teritorijā un situācija teritorijās, caur kurām pieteikuma iesniedzējam būtu jādodas, lai sasniegtu savu mītnes teritoriju. Šīs valsts norādes ir balstītas uz vispārējās situācijas novērtējumu izcelsmes valstī.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībnieki

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Risks, kādam vispārīgi pakļauti valsts iedzīvotāji vai valsts iedzīvotāju daļa, parasti pats par sevi nerada individuālus draudus, kas būtu kvalificējami kā būtisks kaitējums (KD preambulas 35. apsvērums). Parasti vajāšanai vai būtiskam kaitējumam jānāk no dalībnieka rīcības (KD 6. pants).

Atbilstoši KD 6. pantam vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībnieki ir:

1. attēls. Vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībnieki.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Šajā sadaļā ir iekļautas norādes attiecībā uz dažiem galvenajiem vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībniekiem Irākā. Šis saraksts nav izsmeļošs.

Tālāk ir norādītas teritorijas, kas atbilstoši ziņojumiem ir viņu kontrolē.

- **Irākas drošības spēki (*ISF*)** kontrolē lielāko daļu Irākas, neskaitot *KRI* . Dažās teritorijās *ISF* nodrošina tikai formālu kontroli, bet praksē tās kontrolē *PMF*, piemēram, Salahedinas un Dijalas apgabalos.
- Dažos apgabalos Irākas ziemeļos/centrālajā daļā dominē ***PMF*** (piemēram, Salahedinas apgabalos). Dienvidu provinces uzskata par apgabaliem, ko kopīgi kontrolē *ISF* un *PMF*.
- Par *KRI* drošību atbild tikai **Kurdistānas reģionālā valdība (*KRG*)**, tomēr ir ziņots par nepilnībām *KRG* kontrolē. *KRG* bruņotie spēki ir pešmergas spēki.
- ***ISIL*** vairs nekontrolē teritorijas Irākā, tomēr *ISIL* paļaujas uz attālām bāzēm tuksnesī, kalnu grēdās, ielejās un dārzos Bagdādes joslās un Irākas Centrālajās provincēs. Turklāt drošības sistēmas nepilnību dēļ tā izveidoja droša patvēruma vietas Irākas apstrīdētajās iekšējās robežās (*DIB*).

Bija arī citi dalībnieki, piemēram, Turcija, Irāna, Kurdistānas strādnieku partija (*PKK*), un tika ziņots, ka tie veica uzbrukumus Irākā, jo īpaši *KRI* .

- **Irākas valsts dalībnieki** ir drošības spēku un citu iestāžu pārstāvji, piemēram, provinču/vietējās padomes vai citas vietējās amatpersonas, piemēram, *muhtāri*. Jāņem arī vērā, ka atšķirība starp oficiālajiem valsts spēkiem un nevalstiskiem spēkiem ne vienmēr ir skaidra. Irākas valsts iestādes, jo īpaši Irākas drošības spēki (*ISF*), tostarp Irākas armija, federālā un vietējā policija, ir iesaistītas plaša mēroga cilvēktiesību pārkāpumu izdarīšanā, jo īpaši cīnoties pret *ISIL* un pēc tās sakāves 2017. gada decembrī. Saistībā ar protestiem drošības spēki ir izmantojuši pārmērīgu spēku pret protestētājiem, kā rezultātā daudzi gājuši bojā. Ir ziņots, ka valdības aģenti ir vērsušies arī pret personām, kas saistītas ar protesta kustību, tās arestējot, iebiedējot, nelikumīgi aizturot utt.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

- Papildus *ISF* pastāv arī citas bruņotas grupas, kas saistītas ar Irākas valsti.

  PMF, ko dēvē arī par Tautas mobilizācijas vienībām (*PMU*), var uzskatīt par sarežģītu jumta organizāciju, ko veido daudzas dažādas kaujinieku vienības, no kurām lielākā daļa ir šiītu kaujinieki. Lai gan *PMF* juridiski ir valsts iestāde, praksē tie saglabā autonomu kontroli un ietekmi, daži no tiem ir cieši saistīti ar svarīgākajām politiskajām partijām.

  Cilšu mobilizācijas kaujinieki ir kaujiniekiem no sunnītu ciltīm. Cilšu mobilizācijas kaujinieki parasti darbojas vietējā mērogā savās izcelsmes vietās. Šo spēku raksturu ir grūti iedalīt kategorijās, jo daži saņem norādījumus tieši no Irākas spēkiem un vietējām varas iestādēm, bet citi ir ievērojami saistīti ar lielākiem *PMF* un pilda to pavēles.

  Kopš 2014. gada, cīnoties pret *ISIL*, *PMF* elementi ir bijuši iesaistīti pretlikumīgās slepkavībās, pazušanās, izspiešanā un atriebības uzbrukumos. *PMF* bija iesaistīti arī noziedzīgās darbībās un citos pret civiliedzīvotājiem vērstajos pārkāpumos. Tika ziņots arī par *PMF* un vietējo kaujinieku īstenoto piespiedu pārvietošanu, izlikšanu, arestiem, māju aplaupīšanu, māju nojaukšanu, draudiem, seksuālu vardarbību, uzmākšanos un diskrimināciju. Saistībā ar protestiem *PMF* ir izmantojuši pārmērīgu spēku pret protestētājiem, kā rezultātā daudzi gājuši bojā. Ir ziņots, ka *PMF* locekļi ir vērsušies arī pret personām, kas saistītas ar protesta kustību, tās noslepkavojot, nolaupot, piekaujot, iebiedējot utt.

  PMF parasti tiek uzskatīti par valsts dalībniekiem, lai gan valsts nespēj tos pilnīgi kontrolēt. Atkarībā no saistības ar valsts varu konkrētā gadījumā citi kaujinieki var tikt uzskatīti par valsts vai nevalstiskajiem dalībniekiem.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

- **KRG varas iestādes**, piemēram, Pešmerga, municipālā policija un *Asayish*, tiek apsūdzētas tādu plaša mēroga cilvēktiesību pārkāpumu izdarīšanā kā patvaļīgie aresti,

piespiedu pazušana, pretlikumīgās slepkavības, spīdzināšana un citi ļaunprātīgas izturēšanās veidi pret personām, kas tiek turētas aizdomās par saistību ar *ISIL*, kā arī par represīvu vardarbību pret sunnītu arābu civiliedzīvotājiem. Tika ziņots arī par *KRG* morālu spiedienu un vardarbību pret dažām etniskām minoritātēm, lai tās sevi uzskatītu par kurdiem; kā arī ziņojumi par politisko oponentu aizturēšanu, demonstrāciju vardarbīgu apspiešanu, žurnālistu nogalināšanu un ziņu izplatītāju vajāšanu.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

- ***ISIL*** ir salafistu džihādistu kaujinieku grupa, ko ANO nosaukusi un starptautiski sankcionējusi kā teroristisku organizāciju, kuras mērķis ir kalifāta izveidošana un paplašināšana. Savā kampaņā, lai "attīrītu" teritoriju saskaņā ar savām *takfir* doktrīnām, *ISIL* mērķēja uz šiītiem, kā arī etniskām un reliģiskām minoritātēm, piemēram, kristiešiem, jezīdiem, šabakiem, kakajiem un kurdiem. Tā ir izdarījusi tādus pārkāpumus kā uzbrukumi ar daudziem cietušajiem, piespiedu pārvietošana, piespiedu ticības maiņa, nolaupīšanas, sistemātiska un plaša to personu nogalināšana, kas neatbilst viņu ideoloģijai, seksuāla vardarbība, tostarp seksuāla verdzība, cilvēku tirdzniecība, sodīšana tās paralēlajā tiesu sistēmā utt.

  ISIL tika pasludināta par militāri sakautu 2017. gada decembrī, un tai nav teritoriju Irākā. *ISIL* centās nostiprināties vietās, kur ir bijušas grūtības ar konvencionālām militārām operācijām, piemēram, ielejās, kalnos un tuksnešos Irākas ziemeļos un centrālajā daļā, un pārskata periodā (no 2020. gada 1. augusta līdz 2021. gada 31. oktobrim) tās darbības tika fiksētas Anbarā, Nainavā, Erbīlā, Bagdādes joslās, Dijalā, Kirkukā un Salahedinā, kā arī apstrīdētajās teritorijās.

  Vairāk lasīt kopējā analīzē.

- **Ciltis** Irākā ir bieži iesaistās konfliktos un ir bruņotas ar smagajiem ieročiem. Cilšu pastrādātie pārkāpumi var izraisīt vardarbību. Cilšu strīdu mehānismos ir iekļauti cilvēktiesību pārkāpumi, piemēram, ar *"fasliya"* un "goda" slepkavības. Tiek arī ziņots, ka ciltis ir īstenojušās neformālas tiesas sēdes, atriebības, slepkavības un pazušanu cilšu tiesību ietvaros pret personām, kas tiek turētas aizdomās par saistību ar *ISIL* un turpina kavēt to personu atgriešanos, kuras tiek uzskatītas par piederošām *ISIL*.

  Vairāk lasīt kopējā analīzē.

- Konkrētās situācijās **citi nevalstiski** vajāšanas vai būtiska kaitējuma **dalībnieki** var ietvert ģimeni (piemēram, ar goda aizstāvēšanu saistīta vardarbība, vēršanās pret lesbietēm, gejiem, biseksuāļiem, transpersonām, interseksuāļiem vai kvīriem (*LGBTIQ*), sieviešu dzimumorgānu kropļošanu (*FGM*), vardarbību ģimenē), personas, kas praktizē SDZK, kriminālbandas u.c.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Bēgļa statuss: norādes par konkrētiem profiliem

Ievadpiezīmes

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Lai pieteikuma iesniedzēju kvalificētu kā bēgli, ir jāizpildās visiem bēgļa definīcijā saskaņā ar KD iekļautajiem elementiem:

KD 2. panta d) punkts
Definīcijas

"bēglis" ir trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, atrodas ārpus valsts, kuras piederīgais šī persona ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzībai, vai bezvalstnieks, kas, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ, kā minēts iepriekš, nevar vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas 12. pants [izslēgšana];

KD 9. pantā ir aprakstīts, kā jānovērtē "vajāšana".

KD 10. pants sniedz papildu skaidrojumu par dažādiem vajāšanas iemesliem (rase, reliģija, tautība, politiskie uzskati vai piederība noteiktai sociālai grupai). Lai pieteikuma iesniedzējs varētu pretendēt uz bēgļa statusu, būtu jāizveido saikne starp šiem iemesliem un vajāšanu vai aizsardzības neesamību.

Turpmāk sniegtas norādes par pieteikuma iesniedzēju konkrētiem profiliem, pamatojoties uz viņu personiskajām īpašībām vai saistību ar noteiktu grupu (piemēram, politisko, etnisko, reliģisko).

Katram pieteikumam ir nepieciešams atsevišķs novērtējums. Tajā būtu jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja individuālie apstākļi un attiecīgā izcelsmes valsts informācija. Šajā novērtējumā vērā ņemamie faktori var būt, piemēram:

- pieteikuma iesniedzēja mītnes teritorija, potenciālā vajāšanas dalībnieka klātbūtne un viņu spēja vērsties pret interesējušo personu;
- pieteikuma iesniedzēja darbību veids (neatkarīgi no tā, vai tās tiek uztvertas negatīvi, un/vai vajāšanas dalībnieks uzskata personas, kas iesaistītas šādās darbībās, par prioritāru mērķi);
- pieteikuma iesniedzēja redzamība (t. i., cik lielā mērā ir iespējams, ka pieteikuma iesniedzējs ir zināms iespējamajam vajāšanas dalībniekam un tas to varētu identificēt); tomēr atzīmējot, ka vajāšanas dalībniekam nav nepieciešams individuāli identificēt pieteikuma iesniedzēju, pie nosacījuma, ka viņa bailes no vajāšanas ir pamatotas;

- resursi, kas ir pieejami pieteikuma iesniedzējam, lai izvairītos no vajāšanas (piemēram, saistība ar varenām personām, tīkls);
- utt.

Fakts, ka pieteikuma iesniedzējs jau ir bijis pakļauts vajāšanai vai šādas vajāšanas tiešiem draudiem, ir nopietna norāde uz pieteikuma iesniedzēja pamatotajām bailēm, ja vien nav pamatota iemesla uzskatīt, ka šāda vajāšana neatkārtosies (KD 4. panta 4. punkts).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Profili

Šī sadaļa attiecas uz dažiem Irākas pieteikuma iesniedzēju profiliem, kas konstatēti ES dalībvalstu lietās. Tajā sniegti vispārīgi secinājumi par profilu kvalifikāciju bēgļa statusam un norādes par papildu apstākļiem, kas jāņem vērā individuālajā novērtējumā. Daži profili ir iedalīti apakšprofilos, ar dažādiem secinājumiem attiecībā uz riska analīzi un/vai saikni ar iemeslu vajāšanai. Atsauces ērtībai vienmēr ir norādīts atbilstošais profila numurs un saite uz attiecīgo sadaļu kopējā analīzē.

Secinājumi par katru profilu būtu jāskata, neskarot pieteikuma iesniedzēja apgalvojumu ticamības novērtējumu.

Lasot tālāk esošo tabulu, jāpatur prātā šādi apsvērumi.

- Atsevišķam pieteikuma iesniedzējam varētu būt **vairāk nekā viens** šajos norādījumos iekļautais **profils**. Pilnībā jāpārbauda aizsardzības vajadzības, kas saistītas ar visiem šādiem apstākļiem.

- **Riska analīzes** punktos galvenā uzmanība pievērsta riska līmenim un dažiem attiecīgiem risku ietekmējošiem apstākļiem. Papildu norādes attiecībā uz darbības kvalificēšanu par vajāšanu ir pieejami attiecīgajās kopējās analīzes sadaļās.

- Tabulā tālāk ir apkopoti secinājumi par dažādiem profiliem un apakšprofiliem, un tās mērķis ir nodrošināt praktiskus instrumentus lietas izskatošiem darbiniekiem. Lai gan ir sniegti piemēri par apakšprofiliem ar diferencētu risku un apstākļiem, kas var palielināt vai samazināt risku, šie **piemēri nav izsmeļoši** un tie ir jāņem vērā, ņemot vērā visus apstākļus konkrētajā gadījumā.

- **Personām, kas agrāk piederējušas kādam konkrētam profilam**, vai tādas personas **ģimenes locekļiem**, uz kuru attiecas noteikts profils, aizsardzības vajadzības var būt līdzīgas tām, kas noteiktas attiecīgajam profilam. Tas nav skaidri minēts tabulā, tomēr tas jāņem vērā individuālajā novērtējumā.

- **Iespējamie saiknes** punkti norāda uz iespējamu saistību ar vajāšanas iemesliem saskaņā ar KD 10. pantu. Kopējās analīzes sadaļās sniegtas papildu norādes par to, vai saikne ar vajāšanas iemeslu parasti būtu pamatota vai attaisnojama atkarībā no konkrētā gadījuma apstākļiem.

- Dažiem profiliem saikne var būt arī starp **aizsardzības** pret vajāšanu **trūkumu** un vienu vai vairākiem iemesliem saskaņā ar KD 10. pantu (KD 9. panta 3. punkts).

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

2.1. Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*

Riska analīze

Personu, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*, gadījumā kopumā pietiekams pamats bailēm no vajāšanas būtu pamatots, jo personas, kuras tiek uzskatītas par saistītām ar *ISIL*, ir visu drošības dalībnieku prioritārais mērķis.

Attiecībā uz **tādu personu ģimenes locekļiem, kuras ir saistītas (uzskata par saistītām) ar *ISIL***, individuālajā novērtējumā par to, vai pieteikuma iesniedzējam ir pietiekami liela iespēja saskarties ar vajāšanu, būtu jāņem vērā šādi risku ietekmējoši apstākļi:

- ģimenes stāvoklis (piemēram, vientuļa sieviete vai atraitne, sievietes, kuras ir ģimenes galvenās apgādnieces)
- bērns ar vientuļo māti vai māti, kura ir atraitne, un/vai kura tēvs ir ārzemnieks, miris vai pazudis
- piederība ciltij
- izcelsmes teritorija
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

2.2. Sunnītu arābi

Riska analīze Sunnītu arābu statuss pats par sevi parasti neradītu pamatotas bailes no vajāšanas. Individuālajā novērtējumā par to, vai pastāv pamatota iespējamība, ka pieteikuma iesniedzējs varētu saskarties ar vajāšanu, būtu jāņem vērā tādi risku ietekmējoši apstākļi kā:

- izcelsmes teritorija
- cilts
- vecums
- dzimums
- utt.

Ja tiek uzskatīts, ka persona ir saistīta ar *ISIL*, skatīt 2.1. punktu Personas, kas ir saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*.

Sunnītu arābu gadījumā, kurus varētu ietekmēt *Baath* partijas ietekmes mazināšanās process, skatīt 2.7. punktu Bijušie *Baath* partijas biedri.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati (piemēram, piederība *ISIL*, partijai *Baath*).

Atsevišķos gadījumos rase (etniskā piederība, piemēram, *KRG* bloķētas atgriešanās gadījumā) un/vai reliģija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.3. Cilvēktiesību un politiskās opozīcijas aktīvisti un protestētāji

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- līdera loma un iesaistes pakāpe protestos
- darbību raksturs
- personas politiskā un/vai sektantiskā pieredze
- dzimums
- redzamība
- persona ir zināma valdībai (piemēram, iepriekšējais arests)
- utt.

Vienīgi tas fakts, ka persona pagātnē piedalījās protestā, var nebūt pietiekams, lai radītu pietiekamu pamatu bailēm no vajāšanas.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.4. Žurnālisti un plašsaziņas līdzekļu darbinieki

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- darbību raksturs (par kādām tēmām viņi ziņo)
- personas politiskā un/vai sektantiskā pieredze
- dzimums
- redzamība
- persona ir zināma valdībai
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.5. Dezertieri no bruņotajiem spēkiem

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Risks tiek uzskatīts par ļoti zemu. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- spēki, kuriem pieteikuma iesniedzējs piederējis
- pieteikuma iesniedzēja dienesta pakāpe/amats
- situācija, kādā persona dezertējusi (piemēram, nemieru vai ārkārtas stāvokļa laikā)
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.6. Personas, kuras tikušas vervētas dalībai bruņotās grupās

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Šāds risks personai būtu pamatots tikai izņēmuma gadījumos. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- dzimums
- izcelsmes teritorija
- etniskā/reliģiskā piederība (piemēram, kurdi — *PKK*, Sunnītu arābi — *ISIL*)
- vecums

- bruņoto grupu klātbūtne/ietekme
- utt.

Potenciālā saikne: Lai gan piespiedu vervēšanas risks pats par sevi kopumā var netieši nenorādīt uz saikni ar vajāšanas iemeslu, atteikuma sekas, atkarībā no atsevišķiem apstākļiem, varētu cita starpā pamatot šādu saikni ar (piedēvētajiem) politiskajiem uzskatiem.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.7. Bijušie *Baath* partijas biedri

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Parasti vajāšanas risks parastam *Baath* partijas biedram ir minimāls un atkarīgs no konkrētajiem individuālajiem apstākļiem. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- *Baath* partijas ideoloģijas publiska atbalstīšana
- ir ieņēmis augsta ranga amatu partijā
- bijušais Sadama laiku militārais vai policijas virsnieks
- dienējis izlūkdienestos Sadama režīma laikā
- iespējamā saistība ar *ISIL* (tiek uzskatīts, ka tāda pastāv)
- utt.

Skatīt arī 2.1. punktu Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL* un 2.2. punktu Sunnītu arābi.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.8. Irākas Drošības spēku (*ISF*), Tautas mobilizācijas spēku (*PMF*), Pešmergas un vietējās policijas locekļi

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- darba un izcelsmes teritorija (tuvums teritorijām, kurās turpina darboties *ISIL*)
- pieteikuma iesniedzēja redzamība

- pozīcija organizācijā
- periods kopš spēku atstāšanas
- personīgas naidīgas attiecības
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.9. Personas, kuras uzskata par *ISIL* pretiniekiem

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- darba un izcelsmes teritorija (teritorijas, kurās turpina darboties *ISIL*)
- piederība ciltij un cilts attieksme pret *ISIL*
- pieteikuma iesniedzēja redzamība
- pozīcija kopienā
- publiska atbalsta paušana valdībai vai *ISIL* darbību nosodīšana
- personīgas naidīgas attiecības
- utt.

Tā kā *ISIL* darbības spējas ir ievērojami samazinājušās, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem *ISIL* radītais apdraudējums personām ar šādu profilu ir samazinājies.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati un/vai reliģija (piemēram, kad *ISIL* tos apsūdz kā *takfir*).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.10. Rietumvalstu bruņoto spēku, organizāciju vai uzņēmumu kolaboracionisti (kurus uzskata par tādiem)

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Individuālajā novērtējumā par to, vai pieteikuma iesniedzējam ir pietiekami liela iespēja saskarties ar vajāšanu, būtu jāņem vērā šādi risku ietekmējošie apstākļi:

- okupācijas raksturs un periods (piemēram, tulki)
- okupācijas redzamība

- iepriekšējie draudi
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati un/vai reliģija (piemēram, tulku gadījumā).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.11. Humānās palīdzības sniedzēji

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- Dzimums (skatīt arī 2.16.4. punktu Sievietes, kas darbojas publiskajā sfērā)
- darbību raksturs (piemēram, palīdzības sniegšana ar *ISIL* saistītām sievietēm un bērniem, skatīt arī 2.1. punktu Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*)
- darba/aktivitātes rajons
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati un/vai reliģija (piemēram, kad *ISIL* tos apsūdz kā *takfir*).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.12. *LGBTIQ* personas

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Pietiekams pamats bailēm no vajāšanas kopumā būtu pamatots.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālai grupai.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.13. Personas, kuras uzskata par tādām, kas pārkāpj morāles kodeksu

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- pārkāptā morāles un/vai sociālā norma
- dzimums (sievietēm risks ir augstāks)
- konservatīva vide
- izcelsmes teritorija
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē un sabiedrībā
- utt.

Potenciālā saikne: reliģija (piemēram, starpsektantiskas/starpetniskas laulības, kā arī atsevišķos gadījumos personas, uz kurām mērķē šiītu kaujinieki), piederība noteiktai sociālai grupai un/vai rase (etniskā piederība).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.14. Personas, kuras uzskata par vainīgām zaimošanā un/vai kuras uzskata par atkritējiem

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Pietiekams pamats bailēm no vajāšanas kopumā būtu pamatots.

Tomēr riska novērtējumā jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja reliģiskās vai nereliģiskās darbības un tas, vai tās pakļaus viņu reālam riskam, ņemot vērā arī viņa mītnes reģionu (*KRI* risks parasti ir mazāks), ģimenes un etnisko izcelsmi, dzimumu utt.

Skatīt arī **2.15. punktu Reliģiskās un etniskās minoritātes un bezvalstnieki**.

Potenciālā saikne: reliģija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.1. Turkmēņi

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija (piemēram, šiītu turkmēņi teritorijās, kurās turpina darboties *ISIL*)
- tiek uzskatīts, ka pastāv saistība ar *ISIL* (it īpaši sunnītu turkmēņiem)
- reliģija
- dzimums
- utt.

Potenciālā saikne: rase (etniskā piederība) un/vai reliģija.

Dažos gadījumos, it īpaši sunnītu turkmēņu gadījumā, (piedēvētie) politiskie uzskati.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi, it īpaši attiecībā uz turkmēņiem, kas saistīti ar *PKK*, *PMF* vai *ISIL*.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.2. Jezīdi

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija (piemēram, jezīdi teritorijās, kurās turpina darboties *ISIL*)
- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- dzimums
- utt.

Potenciālā saikne: reliģija, rase un/vai tautība.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi, it īpaši jezīdu kaujinieku grupu locekļu gadījumā.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.3. Kristieši

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija (piemēram, kristieši teritorijās, kurās turpina darboties *ISIL*, ir pakļauti lielākam riskam, *KRI* risks ir zemāks)
- dzimums
- utt.

Potenciālā saikne: reliģija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.4. Šabaki

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija
- utt.

Potenciālā saikne: rase un/vai reliģija (saistībā ar vajāšanu no *ISIL* puses).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.5. Kakaji

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija (lielāks risks ir teritorijās, kurās turpina darboties *ISIL*, KRI risks ir zemāks)
- utt.

Potenciālā saikne: rase un/vai reliģija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.6. Sābieši-mandieši

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija (*KRI* risks ir zemāks)
- valoda
- dzimums
- nodarbošanās
- utt.

Potenciālā saikne: reliģija un/vai rase (jo īpaši *KRI*).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.7. Bahājieši

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- bezvalstniecība
- izcelsmes teritorija
- utt.

Potenciālā saikne: reliģija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.8. Bidūni

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- bezvalstniecība
- izcelsmes teritorija
- utt.

Potenciālā saikne: rase un/vai tautība (bezvalstniecība).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.9. Feili kurdi

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- bezvalstniecība

- izcelsmes teritorija (Irākas dienvidi, teritorijas, kurās turpina darboties *ISIL*)
- utt.

Potenciālā saikne: rase, reliģija un tautība (bezvalstniecība)

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.15.10. Palestīnieši

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- pastāvīgās dzīvesvietas teritorija
- (uzskatāms, ka pastāv) saikne ar iepriekšējo režīmu vai (sunnītu) kaujinieku grupām
- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- utt.

Potenciālā saikne: valstspiederība (bezvalstniecība), (piedēvētie) politiskie uzskati (uzskatāms, ka atbalsta sunnītu kaujiniekus vai *ISIL*, skatīt arī 2.1. punktu Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16. Sievietes

2.16.1. Vardarbība pret sievietēm un meitenēm: pārskats

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas sievietes un meitenes ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar vardarbību. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē
- slikta sociālekonomiskā situācija
- izcelsmes teritorija
- cilts ietekme
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālai grupai (piemēram, sievietes, kuras bijušas seksuālas vardarbības upuri, sievietes, kuras atstājušas vardarbīgu laulību).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.2 Piespiedu laulība un bērnu laulība

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas sievietes un meitenes ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar piespiedu laulību un bērnu laulību. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- jauns vecums
- izcelsmes teritorija (it īpaši ietekmē lauku teritorijas)
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē
- ģimenes slikta sociālekonomiskā situācija
- dzīvošana IDP(s) situācijā
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālai grupai (piemēram, sievietes, kuras atteicās noslēgt piespiedu vai bērnu laulību).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.3 Sieviešu dzimumorgānu kropļošana/apgraizīšana (*FGM/C*)

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas sievietes un meitenes ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar ***FGM/C*** . Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- jauns vecums
- izcelsmes teritorija (it īpaši ietekmē *KRI*)
- etniskā piederība (it īpaši ietekmē kurdu meitenes)
- reliģija (visvairāk izplatīta starp sunnītiem)
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē
- izglītības līmenis
- vietējā vara/vīra un viņa ģimenes vai tīkla (potenciālā) ietekme
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālajai grupai.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.4. Sievietes, kas darbojas publiskajā sfērā

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas sievietes ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar darbību publiskajā sfērā. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- izcelsmes teritorija
- konservatīva vide
- pieteikuma iesniedzēja redzamība (piemēram, darba raksturs, vajāšanas dalībnieka negatīvi uztvertie publiskie paziņojumi)
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē un tīklā
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati un/vai reliģija, piederība noteiktai sociālai grupai (sievietes, kuru darbs saskaņā ar tradicionālām dzimumu lomām tiek uztverts kā nepieņemams).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.5 Sievietes, kuras tiek uzskatītas par tādām, kas pārkāpj morāles kodeksu

Skatīt profilu **2.13. punktā Personas, kuras uzskata par tādām, kas pārkāpj morāles kodeksu**.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.6 Sievietes, kuras tiek uzskatītas par saistītām ar *ISIL*

Skatīt profilu **2.1. punktā Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL***.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.16.7 Vientuļas sievietes vai sievietes, kuras ir ģimenes galvenās apgādnieces

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas vientuļas sievietes vai sievietes, kuras ir ģimenes galvenās apgādnieces, ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personiskais statuss
- izcelsmes un dzīvesvietas teritorija (piemēram, *IDP(s)* nometnes)
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē vai kopienā
- ekonomiskais stāvoklis
- izglītība
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālai grupai (piemēram, šķīrušās sievietes vai atraitnes).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.17. Bērni

2.17.1 Vardarbība pret bērniem: pārskats

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visi bērni ir pakļauti riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar vardarbību. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- dzimums (zēniem un meitenēm riski var būt dažādi)
- tiek uzskatīts, ka pastāv saistība ar *ISIL* (Skatīt profilu 2.1. punktā Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*)
- vecums
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē
- bērna un ģimenes slikta sociālekonomiskā situācija
- utt.

Potenciālā saikne: (piedēvētie) politiskie uzskati (piemēram, gadījumā, kad tiek uzskatīts, ka ir saikne ar bruņotām grupām), reliģija (piemēram, vajāšana no ekstrēmistu grupu puses), un/vai piederība noteiktai sociālai grupai (piemēram, bērni, kuri ir seksuālās vardarbības upuri).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.17.2 Bērnu laulība

Skatīt **2.16.2. punktu Piespiedu laulība un bērnu laulība** profilā **2.16 Sievietes**.

2.17.3 *FGM/C*

Skatīt **2.16.2. punktu Sieviešu dzimumorgānu kropļošana/apgraizīšana (*FGM/C*)** profilā **2.16 Sievietes**.

2.17.4 Bērnu darbs un bērnu tirdzniecība

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visi bērni ir pakļauti riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar bērnu darbu un/vai bērnu tirdzniecību.. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- vecums
- dzimums
- bērna un viņa ģimenes slikta sociālekonomiskā situācija
- ***IDP(s)*** situācija
- utt.

Potenciālā saikne: Lai noteiktu, vai saikni ar vajāšanas iemeslu var pamatot, ir jāņem vērā bērna individuālie apstākļi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

5.17.2 Bērnu vervēšana

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Pietiekams pamats bailēm no vajāšanas būtu pamatots tikai izņēmuma gadījumos. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- dzimums
- izcelsmes teritorija, etniskā/reliģiskā piederība (piemēram, kurdi — *PKK*, Sunnītu arābi — *ISIL*)
- vecums (pusaudžu)
- ***IDP(s)***bruņoto grupu klātbūtne/ietekme

- utt.

Potenciālā saikne: Lai noteiktu, vai saikni ar vajāšanas iemeslu var pamatot, ir jāņem vērā bērna individuālie apstākļi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.17.6 Bērnu un it īpaši meiteņu izglītība

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visi bērni ir pakļauti riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar apzinātiem ierobežojumiem piekļuvē izglītībai. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- etniski reliģiskā piederība
- dzimums (meitenes ir pakļautas lielākam riskam)
- invaliditāte
- vecums
- tradicionālo dzimumu lomu uztvere ģimenē
- bērna un ģimenes slikta sociālekonomiskā situācija
- izcelsmes teritorija
- utt.

Potenciālā saikne: Jāņem vērā bērna individuālie apstākļi. Piemēram, kad atsakās izsniegt personu apliecinošus dokumentus sakarā ar piederību minoritātes grupai, tautībai un/vai rasei.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.17.7 Bērni, kas dzimuši *ISIL* pārņemtajā teritorijā un kuriem nav personas dokumentu

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visi bērni ir pakļauti riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar apzinātiem ierobežojumiem piekļuvē dokumentācijai. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- vientuļa māte vai māte, kura ir atraitne
- tēvs ir ārzemnieks, miris vai pazudis
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālajai grupai

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.17.8 Bez vecāku gādības palikušie bērni

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visi bērni ir pakļauti riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas saistībā ar palikšanu bez vecāku gādības. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- personu apliecinošie dokumenti (to neesamība)
- vai ir zināmi viņu vecāki
- dzimuši nelikumīgās seksuālās attiecībās
- izcelsmes teritorija
- reliģija
- etniskā piederība
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālajai grupai (piemēram, pamestie bērni vai bērni, kuru vecāki nav zināmi).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.18. Invalīdi un personas ar smagām medicīniskām problēmām

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Personāla un atbilstošas infrastruktūras trūkums, lai pienācīgi apmierinātu tādu personu vajadzības, kurām ir (smagas) medicīniskās problēmas, neatbilst KD 6. panta prasībai attiecībā uz tāda dalībnieka pastāvēšanu, kas īsteno vajāšanu vai smagu kaitējumu, ja vien personai tīši netiek liegta veselības aprūpe.

Personu, kas dzīvo ar garīgu un fizisku invaliditāti, gadījumā ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- vecums
- garīgas vai fiziskas invaliditātes raksturs un redzamība
- negatīvā uztvere no ģimenes puses
- utt.

Potenciālā saikne: piederība noteiktai sociālajai grupai (piemēram, personas, kuru garīgā invaliditāte ir pamanāma).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.19. Personas, kas iesaistītas un kuras ietekmē asinsatriebība cilšu konfliktu kontekstā

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- asinsatriebības intensitāte
- konflikta atrisināšanas iespējamība
- cilšu etniskā piederība un reliģija
- cilšu sociālais statuss
- izcelsmes teritorija (teritorija, kurā likuma vara ir vāja, pilsētas vai lauku teritorija)
- utt.

Potenciālā saikne: rase (izcelsme, attiecībā pret cilts locekļiem).

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

2.20. Personas, kas apsūdzētas parastajos noziegumos

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

Riska analīze Ne visas personas šajā profilā ir pakļautas riskam, kas būtu pietiekams pamats bailēm no vajāšanas. Risku ietekmējošie apstākļi varētu iekļaut tālākminēto:

- pieteikuma iesniedzēja izcelsmes teritorija un prevalējošie tiesu sistēmas mehānismi
- nozieguma būtība, par kuru pieteikuma iesniedzējs tiek vajāts
- paredzamais sods
- pieteikuma iesniedzēja dzimums
- utt.

Potenciālā saikne: Kopumā nav saiknes ar Konvencijas iemeslu vajāšanai. Tas neskar novērtējumu gadījumos, kad vajāšana tiek motivēta, uzsākta vai veikta diskriminējošā veidā, kas saistīts ar Konvencijas pamatojumu.

* Uz šo profilu var attiekties izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Alternatīvā aizsardzība

KD 15. panta a) punkts

Nāvessods vai tā izpilde

Informācija atjaunināta: 2019. gada jūnijs

Nāvessods ir paredzēts saskaņā ar 1969. gada Irākas Krimināl kodeksu Nr. 11, Pretterorisma likumu, Militāro krimināl kodeksu un 2008. gada Irākas Iekšējās drošības spēku krimināl kodeksu. Saskaņā ar 2005. gada Irākas konstitūciju prezidents ratificē nāvessodu, “ko pasludinājušas kompetentās tiesas”.

Noziegumi, par kuriem Irākā paredzēts nāvessods, ietver tādus nodarījumus kā noziegumi pret iekšējo vai ārējo drošību un valsts iestādēm, teroristiskie akti, nolaupīšana, izvarošana, narkotiku tirdzniecība, kas noved pie nāves, prostitūcija, slepkavība pastiprinošos apstākļos un cilvēku tirdzniecība, kas noved pie nāves utt.

Irāka turpina izpildīt nāvessodu un ir viena no trim valstīm Tuvajos Austrumos, kas visbiežāk piespriež nāvessodu un veic tā izpildi. Nāvessodu izpilda ar pakāršanu.

ISIL tās kontrolētajās teritorijās piesprieda sodu, piemēram, par atteikšanos tai pievienoties vai par to, ka tiek pārkāpts *ISIL* noteiktais morāles kodekss un šariata likums tā striktā interpretācijā. Tas attiecas arī uz nāvessoda izpildi, uz ko attiektos KD 15. panta a) punkts.

Nāvessods vai nāvessoda izpilde var draudēt dažu profilu pieteikumu iesniedzējiem no Irākas. Šādos gadījumos varētu būt saikne ar Konvencijas pamatojumu (skatīt, piemēram, profilu 2.1 Personas, kas saistītas (kuras uzskata par saistītām) ar *ISIL*).

Gadījumos, kad nav nekāda sakara ar vajāšanas iemeslu saskaņā ar bēgļa definīciju (piemēram, dažos gadījumos, kas minēti 2.20 Personas, kas apsūdzētas parastajos noziegumos), būtu jāizskata vajadzība pēc alternatīvās aizsardzības saskaņā ar KD 15. panta a) punktu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka var būt attiecināmi izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

KD 15. panta b) punkts

Spīdzināšana vai necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās vai sodīšana

Informācija atjaunināta: 2019. gada jūnijs

Kā norādīts nodaļā Bēgļa statuss, daži pieteikuma iesniedzēju profili no Irākas var būt pakļauti spīdzināšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas riskam. Šādos gadījumos bieži vien būtu saikne ar vajāšanas iemeslu, kas atbilst bēgļa definīcijai, un šīs personas var pretendēt uz bēgļa statusu. Tomēr, atsaucoties uz gadījumiem, kad nav nekādas saiknes ar Konvencijas pamatojumu, būtu jāizskata vajadzība pēc alternatīvās aizsardzības saskaņā ar KD 15. panta b) punktu.

Izskatot vajadzību pēc aizsardzības saskaņā ar KD 15. panta b) punktu, jāņem vērā šādi apsvērumi:

- **Veselības aprūpes nepieejamība un sociālekonomiskie apstākļi:** Ir svarīgi atzīmēt, ka nopietnam kaitējumam ir jānāk no dalībnieka rīcības (KD 6. pants). Veselības aprūpes, izglītības vai citu sociālekonomisku elementu vispārēja nepieejamība (piemēram, ***IDP(s)*** situācija, grūtības atrast iztikas iespējas, mājokli) pati par sevi netiek uzskatīta par necilvēcisku vai pazemojošu izturēšanos KD 15. panta b) punkta izpratnē, ja vien tā nav tīša dalībnieka izturēšanās, piemēram, tīša atbilstošas veselības aprūpes nenodrošināšana pieteikuma iesniedzējam.

- **Noziedzīga vardarbība:** Noziedznieku tīkli Irākā izmanto bērnus narkotiku tirdzniecībai, kā arī migrantus piespiedu darbam. Tiek ziņots, ka noziedzībā iesaistās arī tādi dalībnieki kā *PMF* un ciltis. Noziedzīgas vardarbības pamatā parasti ir finansiāls ieguvums un cīņa par varu. Ja nav nekādas saiknes ar vajāšanas iemeslu saskaņā ar bēgļu definīciju, tādu noziegumu risks kā nogalināšana, bruņota laupīšana, nolaupīšana, īpašuma iznīcināšana, izspiešana, piespiedu darbs, bērnu vervēšana, tirdzniecība seksuālai izmantošanai utt. var atbilst KD 15. panta b) punktam.
- **Patvaļīgi aresti, nelikumīga aizturēšana un apstākļi cietumā:** Īpaša uzmanība jāpievērš patvaļīgu arestu un nelikumīgas aizturēšanas fenomenam, kā arī apstākļiem cietumā. Izvērtējot apcietinājuma nosacījumus, var, piemēram, (kumulatīvi) tikt ņemti vērā šādi elementi: aizturēto personu skaits ierobežotā telpā, sanitārijas iekārtu pietiekamība, apkure, apgaismojums, gulēšanas apstākļi, pārtika, atpūta un saziņa ar ārpasauli.

  Ziņojumos minēti patvaļīgi aresti, ilgstoša aizturēšana, tostarp slepenās ieslodzījuma vietās, un plaši izplatīta spīdzināšana, jo īpaši par terorismu aizdomās turamo spīdzināšana. *UNAMI* ir raksturojusi ieslodzījuma vietas kā ļoti pārpildītas un ar sliktu infrastruktūru, tostarp jauniešiem paredzētas telpas; un bērni ne vienmēr tiek šķirti no pieaugušajiem ieslodzītajiem. Tiek ziņots, ka spīdzināšana joprojām ir plaši izplatīta prakse policijas apcietinājumā, nopratināšanas kamerās un cietumos. Pret aizturētām personām, kuras tiek turētas aizdomās par piederību *ISIL*, izmanto elektrošoku, ieslodzījumu vieninieku kamerā un šīs personas piekauj izmeklētāji. Tika ziņots par nāves gadījumiem apcietinājumā pēc spīdzināšanas vai citas ļaunprātīgas izturēšanās.

Starptautiskās cilvēktiesību grupas dokumentēja plašu spīdzināšanu un pārkāpumus ieslodzījuma vietās, ko pārvalda lekšlietu ministrija, un mazākā apmērā Aizsardzības ministrijas ieslodzījuma vietās un *KRG* ieslodzījuma vietās. *KRI* gadījumā vietējo un starptautisko organizāciju piekļuve ieslodzījuma vietām arī ir ļoti ierobežota, padarot situācijas uzraudzību gandrīz neiespējamu.

Turklāt var novērtēt, ka gadījumos, kad vajāšana vai sodīšana ir rupji netaisnīga vai nesamērīga, vai, pakļaujot personu ieslodzījuma apstākļiem, kas nav savienojami ar cilvēka cieņu, var rasties nopietns kaitējums saskaņā ar KD 15. panta b) punktu. Ja nav nekādas saiknes ar vajāšanas iemeslu, šāda attieksme var atbilst KD 15. panta b) punktam.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka var būt attiecināmi izslēgšanas apsvērumi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

KD 15. panta c) punkts

Smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Nepieciešamie elementi KD 15. panta c) punkta piemērošanai:

2. attēls. KD 15. panta c) punkts: novērtējuma elementi.

Lai piemērotu KD 15. panta c) punktu, iepriekšminētie elementi ir jānosaka kumulatīvi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Tālāk seko attiecīgo secinājumu kopsavilkums attiecībā uz situāciju Irākā.

a. **Bruņots konflikts**. Irākā notiek vairāki, savstarpēji pārklājoši (iekšēji) bruņoti konflikti, galvenokārt konflikts starp Irākas valdību un *ISIL*. Daļu Irākas skāris arī starptautiskais bruņotais konflikts, kurā iesaistīta Turcija, jo konflikts Turcijā starp Turciju un *PKK* paplašinājies līdz Irākas ziemeļu teritorijai. Sadaļā Plaši izplatīta vardarbība ir sniegtas turpmākas norādes attiecībā uz Irākas teritorijā notikušo bruņoto konfliktu ģeogrāfisko mērogu.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

b. **Civiliedzīvotājs**. KD 15. panta c) punkts attiecas uz personu, kas nav nevienas konfliktā iesaistītās puses dalībniece un nepiedalās karadarbībā, iespējams, ieskaitot bijušos kaujiniekus, kuri ir patiesi un neatgriezeniski atteikušies no bruņotām darbībām. Šādiem profiliem atbilstošu personu pieteikumi ir rūpīgi jāizskata. Pamatojoties uz individuālu

novērtējumu, iespējams, ka šādi pieteikuma iesniedzēji netiek kvalificēti kā civiliedzīvotāji saskaņā ar KD 15. panta c) punktu. Piemēram:

- *ISIL* un saistītas grupas
- no *ISIL* palikušie jaunie kaujinieku grupējumi: (piemēram, "Baltie karogi")
- citas kaujinieku grupas, piemēram, grupējums *Ansar Al-Islam*, *Naqshbandi* ordenis, *Jaysh Al-Mujahideen* un Irākas Islāma armija
- *ISF*
- *PMF* un citas kaujinieku grupas
- *KRG* spēki
- *PKK*
- ciltis

Būtu jāatzīmē, ka aktīva piedalīšanās karadarbībā neaprobežojas tikai ar atklātu ieroču nēsāšanu, bet var arī ietvert būtiska loģistikas un/vai administratīvā atbalsta sniegšanu kaujiniekiem.

Ir svarīgi uzsvērt, ka aizsardzības vajadzību novērtējums ir nākotnē vērsts. Tāpēc galvenais jautājums ir, vai pieteikuma iesniedzējs būs civiliedzīvotājs pēc atgriešanās. Fakts, ka persona agrāk ir piedalījusies karadarbībā, nebūt nenozīmē, ka attiecībā uz šo personu nebūtu piemērojams KD 15. panta c) punkts.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

c. **Plaši izplatīta vardarbība**. Dažādās Irākas teritorijas daļās plaši izplatīta vardarbība notiek dažādā apmērā. Šajā kartē ir apkopots un atspoguļots plaši izplatītas vardarbības novērtējums pa Irākas provincēm. Šī novērtējuma pamatā ir holistiska analīze, tostarp kvantitatīva un kvalitatīva informācija par pārskata periodu (no 2020. gada 1. augusta līdz 2021. gada 31. oktobrim). Individuālajā novērtējumā vienmēr jāņem vērā aktuālā izcelsmes valsts informācija.

3. attēls. Plaši izplatītas vardarbības līmenis Irākā (pamatojoties uz informāciju līdz 2021. gada 31. oktobrim).

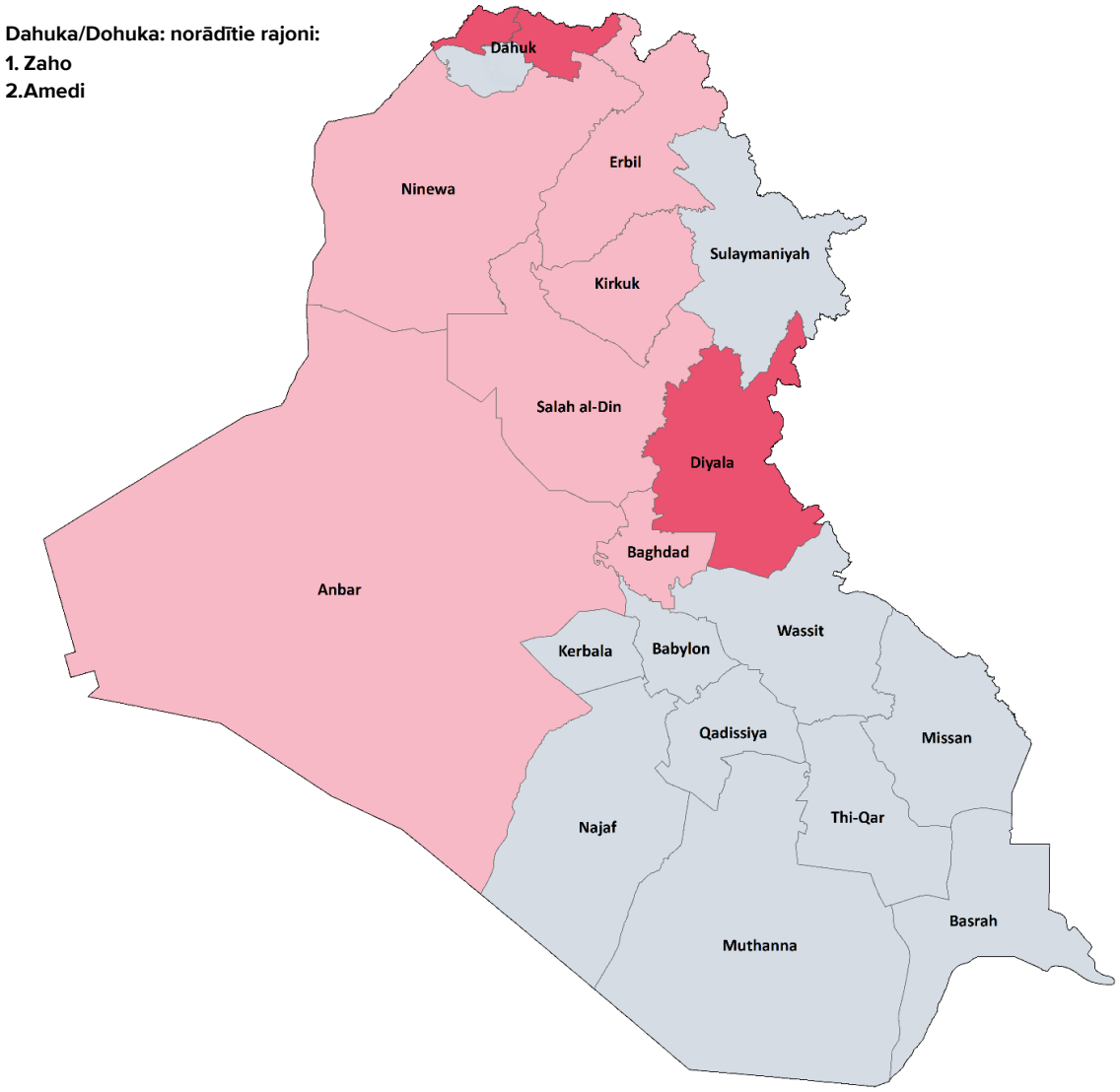

Tikai klātbūtne tiktu uzskatīta par pietiekamu, lai konstatētu reālu nopietna kaitējuma risku saskaņā ar KD 15. panta c) punk

Plaši izplatīta vardarbība sasniedz **augstu līmeni** un ir nepieciešams **zemāks individuālu elementu līmenis**, lai konstatētu re nopietna kaitējuma risku saskaņā ar KD 15. panta c) punktu.

Plaši izplatīta vardarbība notiek, taču **ne augstā līmenī**, un ir nepieciešams **augstāks individuālu elementu līmenis**, lai konstatētu reālu nopietna kaitējuma risku saskaņā ar KD 15. panta c) punktu.

Kopumā **nepastāv reāls risks**, ka civiliedzīvotājs tiks skarts personīgi KD 15. panta c) punkta izpratnē.

Norādēs Irākas provinces ir iedalītas šādās kategorijās.

Teritorijas, kurās "tikai klātbūtne" nebūtu pietiekama, lai konstatētu reālu nopietna kaitējuma risku saskaņā ar KD 15. panta c) punktu, tomēr plaši izplatīta vardarbība sasniedz **augstu līmeni** un attiecīgi ir nepieciešams **zemāks individuālu elementu līmenis**, lai pierādītu būtisku pamatu uzskatīt, ka civiliedzīvotājs, kas ir atgriezīsies šajā teritorijā, būtu pakļauts reālam nopietna kaitējuma riskam KD 15. panta c) punkta izpratnē.

Tajā iekļautas *Dijalas* provinces un *Amedi* un *Zako* rajoni (*Dohukas* province).

Teritorijas, kurās plaši izplatīta vardarbība notiek, taču **ne augstā līmenī**, un attiecīgi ir nepieciešams **augstāks individuālu elementu līmenis**, lai pierādītu būtisku pamatu uzskatīt, ka civiliedzīvotājs, kas ir atgriezīsies šajā teritorijā, būtu pakļauts reālam nopietna kaitējuma riskam KD 15. panta c) punkta izpratnē.

Tajā iekļautas *Anbaras*, *Bagdādes*, *Erbīlas*, *Kirkukas*, *Nainavas*, *Salahedīnas* provinces.

Teritorijas, kur kopumā **nepastāv reāls risks**, ka civiliedzīvotājs tiks skarts personīgi KD 15. panta c) punkta izpratnē.

Tajā iekļautas *Babilas/Babilonas*, *Basras*, *Dahukas/Dohukas* (izņemot *Amedi* un *Zako* rajonus), *Kerbelas*, *Maisanas*, *Mutanas*, *Nadžafas*, *Kadisijas*, *Suleimānijas, tostarp Halabžas*, *Tīkāras/Dīkāras*, *Vasitas* provinces.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

d. Smagi un individuāli draudi.

"Slīdošās skalas" kontekstā katrs gadījums jāvērtē individuāli, ņemot vērā vardarbības raksturu un intensitāti teritorijā, kopā ar pieteikuma iesniedzēja lietā esošo personīgo apstākļu kombināciju. Daži personīgie apstākļi varētu palielināt plaši izplatītas vardarbības risku, tostarp tās tiešās un netiešās sekas. Lai gan nav iespējams sniegt izsmeļošus norādījumus par to, kādi varētu būt attiecīgie personīgie apstākļi un kā tie būtu jānovērtē, šeit ir sniegti iespējamie to apstākļu piemēri, kuri var ietekmēt personas spēju novērtēt un/vai izvairīties no riska, kas saistīts ar plaši izplatītu vardarbību bruņota konflikta gadījumā:

- vecums
- dzimums
- veselības stāvoklis un invaliditāte, tostarp garīgā veselība
- ekonomiskais stāvoklis
- teritorijas pārzināšana
- pieteikuma iesniedzēja nodarbošanās un/vai dzīvesvieta
- ģimenes locekļi vai atbalsta tīkls
- utt.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

e. Draudi dzīvībai vai veselībai. Kaitējuma risks saskaņā ar KD 15. panta c) punktu ir formulēts kā "draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai" nevis kā konkrēta vardarbība (tās draudi). Daži no bieži ziņotajiem kaitējuma veidiem civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai Irākā ir, piemēram, slepkavības, ievainojumi, nolaupīšanas, bruņoto spēku represīva vardarbība, piespiedu pārvietošana, nepilngadīgo personu piespiedu vervēšana, sprādzienbīstama munīcija kā kara paliekas utt.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

f. Saikne. Saikne "pamatojoties uz" attiecas uz cēloņsakarību starp plaši izplatītu vardarbību un kaitējumu (smagi draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai) un iekļauj:

- kaitējumu, kas ir tieši radies plaši izplatītas vardarbības vai konflikta dalībnieku darbību dēļ, *un*
- kaitējumu, ko netieši rada plaši izplatīta vardarbība bruņota konflikta situācijā. Netieša ietekme tiek apsvērta tikai zināmā mērā un tik ilgi, kamēr pastāv pierādāma saikne ar plaši izplatītu vardarbību, piemēram, plaši izplatīta noziedzīga vardarbība valsts iestāžu sabrukuma dēļ konflikta ar *ISIL* kontekstā, izdzīvošanai nepieciešamo līdzekļu iznīcināšana, infrastruktūras iznīcināšana.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Aizsardzības dalībnieki

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris

KD 7. pantā ir noteikts, ka aizsardzību var nodrošināt tikai:

a. valsts;

b. partijas vai organizācijas, kas kontrolē valsti vai būtisku valsts teritorijas **daļu;**

ja tās **vēlas un spēj** nodrošināt aizsardzību, kurai jābūt:

efektīvai un **neierobežotai laikā**.

Šādu aizsardzību parasti nodrošina, minētajiem dalībniekiem veicot pamatotus pasākumus, lai novērstu vajāšanu vai būtiska kaitējuma nodarīšanu, *inter alia* **uzturot efektīvu tiesību sistēmu, lai atklātu**, **apsūdzētu** un **sodītu** par darbībām, kas veido vajāšanu vai būtisku kaitējumu,

kā arī nodrošinot pieteikuma iesniedzējam **pieejamību šādai aizsardzībai**.

Irākas valsts

Irākas valsts klātbūtne un kontrole ir kļuvusi spēcīgāka kopš *ISIL* sakāves. Var secināt, ka, atkarībā no lietas individuālajiem apstākļiem, valsts var tikt uzskatīta par tādu, kas vēlas un spēj nodrošināt aizsardzību, kas atbilst KD 7. panta prasībām **Bagdādē** un **Irākas dienvidos**. **Irākas ziemeļu un centrālajās** daļās, tostarp apstrīdētajās teritorijās, valsts kapacitāte lielākoties ir ierobežota, un KD 7. pantā noteiktie kritēriji parasti netiktu izpildīti.

Izvērtējot valsts aizsardzības pieejamību, jāņem vērā **individuālie apstākļi**, piemēram, etniskā piederība, mītnes reģions, dzimums, sociālais statuss, bagātība, personīgie sakari, vajāšanas dalībnieki un cilvēktiesību pārkāpuma veids.

Irākas valsts kopumā tiek uzskatīta par tādu, kas vēlas un spēj nodrošināt aizsardzību, kas atbilst KD 7. panta prasībām attiecībā uz **šīītu arābiem Bagdādē un Irākas dienvidos**. Tas neskar novērtējumu gadījumos, kad valsts aizsardzība tiek uzskatīta par nepieejamu individuālo apstākļu dēļ. Attiecībā uz **sunnītu arābiem** valsts aizsardzības pieejamība tiek uzskatīta par ierobežotu, bet atsevišķos gadījumos tā var būt pieejama.

Valsts aizsardzība parasti netiek uzskatīta par pieejamu **minoritāšu reliģiju un etnisko minoritāšu pārstāvjiem, palestīniešiem, *LGBTIQ* personām un personām, kas cietušas no vardarbības ģimenē vai goda vardarbības, un ar dzimumu saistītas vardarbības**, tostarp kaitīgām tradicionālām praksēm, piemēram, piespiedu un bērnu laulībām, un *FGM/C* .

Jānorāda, ka gadījumā, ja vajāšanas dalībnieks ir *PMF* un attiecīgo grupu uzskata par valsts dalībnieku, tiek pieņemts, ka efektīva aizsardzība saskaņā ar KD 27. apsvērumu nav pieejama.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Kurdistānas reģionālā valdība

Kopumā *KRG* tiek uzskatīta par aizsardzības dalībnieku, kas atbilst KD 7. panta prasībām. Tomēr noteiktos individuālos apstākļos, piemēram, personām, kuras tiek uzskatītas par saistītām ar *ISIL*, politiskajiem oponentiem, *LGBTIQ*, saistībā ar kaitīgām tradicionālām praksēm, goda vardarbību un vardarbību ģimenē, *KRG* var nevēlēties nodrošināt aizsardzību KD 7. panta izpratnē.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Partijas vai organizācijas, ieskaitot starptautiskas organizācijas, kas kontrolē valsti vai būtisku valsts teritorijas daļu

Irākā šādi dalībnieki netika identificēti.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Ja mītnes teritorijā ir konstatētas aizsardzības vajadzības un ja tiek konstatēts, ka nav dalībnieku, kas varētu nodrošināt aizsardzību KD 7. panta izpratnē, pārbaudi var turpināt, apsverot iekšējās aizsardzības iespējas (*IPA*) piemērojamību.

Iekšējās aizsardzības iespēja

Informācija atjaunināta: 2022. gada jūnijs

Nepieciešamie elementi KD 8. panta piemērošanai:

4. attēls. Iekšējās aizsardzības iespēja: novērtējuma elementi.

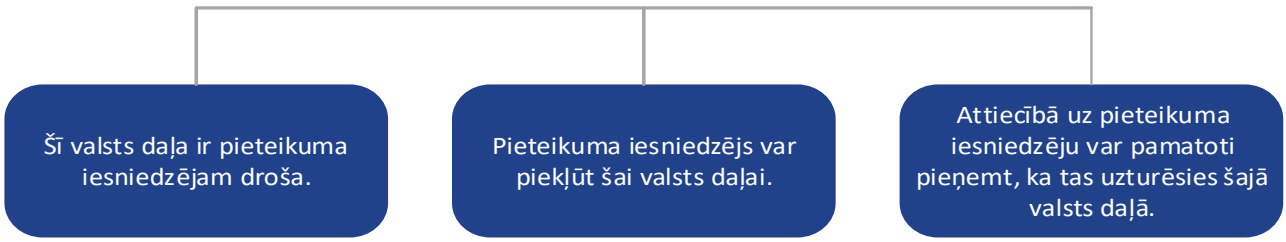

Attiecībā uz šiem elementiem, izvērtējot *IPA* piemērojamību, lietas izskatošiem darbiniekiem būtu jāņem vērā vispārējā situācija attiecīgajā Irākas daļā, kā arī pieteikuma iesniedzēja individuālie apstākļi. Pierādīšanas pienākums ir atbildīgajai iestādei, bet pieteikuma iesniedzējam joprojām ir pienākums sadarboties. Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs arī iesniegt elementus, lai norādītu, ka *IPA* attiecībā uz viņu nav jāpiemēro. Šie elementi ir jānovērtē atbildīgajai iestādei.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Valsts daļa

Norādes attiecībā uz *IPA* ir koncentrētas uz trim pilsētām: Bagdādi, Basru un Suleimāniju. Tas, ka šī kopīgā novērtējuma nolūkos tika izvēlētas trīs pilsētas, neliedz lietu izskatošiem darbiniekiem apsvērt *IPA* piemērošanu citās Irākas teritorijās, ja ir izpildīti visi kritēriji.

Būtu jāņem vērā personas etniskā un reliģiskā izcelsme un izcelsmes reģions. Vispārējos gadījumos:

- Attiecībā uz personām ar **kurdu etnisko izcelsmi** *IPA* būtu jāapsver *KRI* teritorijā.
- Attiecībā uz **pieteikuma iesniedzējiem – arābiem** *IPA* tiktu izvērtēta attiecībā uz citām Irākas daļām.
- **Etniski reliģisko minoritāšu** gadījumā *IPA* pirmām kārtām jānovērtē attiecībā uz reģionu, kurā ir koncentrētas to kopienas.

Izvēloties konkrētu Irākas daļu, attiecībā uz kuru pārbaudītu *IPA* piemērojamību, attiecīgā gadījumā varētu ņemt vērā, piemēram, esošās saiknes ar konkrētu vietu, piemēram, iepriekšējo pieredzi un/vai atbalsta tīkla pieejamību.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Drošība

Drošības kritērijs tiktu izpildīts, ja nepastāv pietiekams pamats bailēm no vajāšanas vai reāls nopietna kaitējuma risks, vai ja ir pieejama aizsardzība.

Vajāšanas vai būtiska kaitējuma neesamība

Novērtējumā būtu jāņem vērā:

- **vispārējā drošības situācija**

  Vispārējā drošības situācija, jo īpaši **Bagdādes, Basras un Suleimānijas** pilsētās, būtu jāvērtē saskaņā ar analīzi sadaļā par KD 15. panta c) punktu.

- **vajāšanas vai smaga kaitējuma dalībnieki un to iespējas**

  Ja persona baidās vajāšanas vai smaga kaitējuma no **valsts dalībnieku** puses, pastāv pieņēmums, ka *IPA* nebūtu pieejama (piemēram, personas, kuras uzskata par saistītām ar *ISIL*). Īpašos gadījumos, kad konkrēta valsts dalībnieka iespējas ir skaidri ierobežotas ar konkrētu ģeogrāfisko teritoriju (piemēram, *PMF*, *KRG*, Pešmerga), drošības kritērijs attiecībā uz citām Irākas daļām var tikt izpildīts.

  Attiecībā uz vajāšanu vai smagu kaitējumu no ***ISIL*** puses ir jāatzīmē, ka bruņotās grupas darbības spējas ir samazinājušās, tomēr tā joprojām ir aktīva noteiktos reģionos.

  Dažos gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs saskaras ar vajāšanu vai smagu kaitējumu tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar Irākā pastāvošajām cilšu un sociālajām normām, un vajāšanas vai smaga kaitējuma dalībnieks ir **Irākas sabiedrība** kopumā (piemēram, *LGBTIQ*, noteiktas etniski reliģiskās minoritātes), *IPA* parasti nebūtu uzskatāma par drošu.

  Attiecībā uz dažām īpaši neaizsargātām personām, piemēram, sievietēm un bērniem, ja vajāšanas vai smaga kaitējuma dalībnieks ir **(paplašinātā) ģimene, cilts vai kopiena** (piemēram, *fasliya* laulības, *FGM*), ņemot vērā šo dalībnieku iespējas un valsts aizsardzības trūkumu, *IPA* parasti neatbilst drošības prasībai.

  Jāuzsver, ka nevar pamatoti sagaidīt, ka pieteikuma iesniedzējs atturēsies no darbībām, kas ir būtiskas viņa identitātei, piemēram, saistībā ar viņa reliģiju vai seksuālo orientāciju, lai izvairītos no vajāšanas vai nopietna kaitējuma riska.

  Skatīt nodaļu 1. Vajāšanas vai būtiska kaitējuma dalībnieki.

- **vai vajāšanas vai nopietna kaitējuma dalībnieki uzskata pieteikuma iesniedzēja profilu par prioritāru mērķi un/vai draudiem**

Pieteikuma iesniedzēja profils varētu padarīt viņu par prioritāru mērķi valstij vai nemiernieku grupām, palielinot varbūtību, ka vajāšanas vai nopietna kaitējuma dalībnieks mēģinās izsekot pieteikuma iesniedzēju potenciālajā *IPA* vietā.

- **personīgas naidīgas attiecības**

  Daži privāti strīdi, tostarp tādi, kuru pamatā ir gods un asinsatriebība, varētu stiprināt vajāšanas vai smaga kaitējuma dalībnieka apņēmību izsekot pieteikuma iesniedzēju.

- **citi risku pastiprinošie apstākļi**

  Lai palīdzētu veikt šo novērtējumu, jāizmanto sadaļā Profili sniegtā informācija.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Aizsardzības pret vajāšanu vai būtisku kaitējumu pieejamība

Alternatīvi, lietu izskatošais darbinieks var noteikt, ka drošības prasība ir izpildīta, ja pieteikuma iesniedzējam būtu pieejama aizsardzība pret vajāšanu vai smagu kaitējumu, kā definēts KD 7. pantā, teritorijā, kurā tiek apsvērta *IPA*. Ja vajāšanu veic valsts, tiek piemērots pieņēmums par valsts aizsardzības nepieejamību.

Drošības prasība var tikt apmierināta Bagdādes, Basras un Suleimānijas pilsētās atkarībā no pieteikuma iesniedzēja profila un individuālajiem apstākļiem.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Ceļošana un uzņemšana

Tālāk lietu izskatošajam darbiniekam jānosaka, vai pieteikuma iesniedzējs var:

5. attēls. Ceļošana un uzņemšana kā *IPA* prasības.

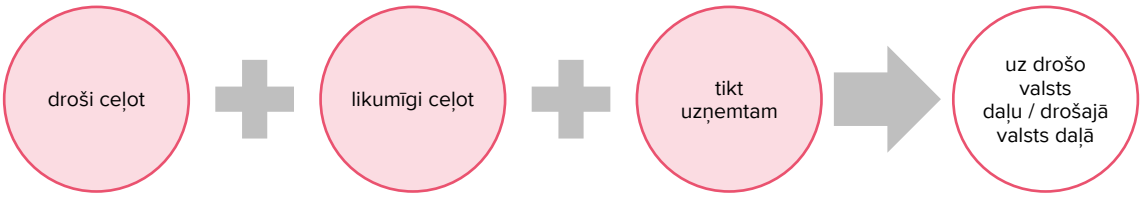

- **Droši ceļot:** Ceļojuma drošības prasība Bagdādes, Basras un Suleimānijas pilsētās kopumā tiktu izskatīta par izpildītu. Attiecībā uz dažiem profiliem, jo īpaši personām, kuras var uzskatīt par saistītām ar *ISIL*, šī prasība ir rūpīgi jāizvērtē individuāli.

- **Likumīgi ceļot:** Irākiešiem principā nav juridisku ierobežojumu ceļošanai Irākā, tostarp Bagdādes, Basras un Suleimānijas pilsētās.

- **Tikt uzņemtam:** Pastāv noteikti administratīvi ierobežojumi vai prasības attiecībā uz personu no agrāk *ISIL* pārvaldītajām vai konflikta skartajām teritorijām uzņemšanu atsevišķās valsts daļās, tostarp Bagdādes, Basras un Suleimānijas pilsētās. Tas galvenokārt attiecas uz prasībām attiecībā uz dzīvošanu Bagdādes, Basras un Suleimānijas gadījumā. Šādas prasības it īpaši ietekmē sunnītu arābus un dažos gadījumos turkmēņu vīriešus. Izvērtējot, vai uzņemšanas prasība varētu būt izpildīta, jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja individuālie apstākļi (etniski reliģiskā izcelsme, izcelsmes vieta, personu apliecinošie dokumenti, drošības pielaide, ģimenes statuss, esošās sociālās saites un potenciālā sponsora esamība utt.). Konkrētais gadījums ir jāizvērtē, pamatojoties uz jaunāko pieejamo *COI* .

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Uzturēšanās pamatotība

Saskaņā ar KD 8. pantu *IPA* var piemērot tikai tad, ja attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju “var pamatoti pieņemt, ka tas uzturēsies” piedāvātajā iekšējās aizsardzības teritorijā.

Vispārējā situācija

Pamatojoties uz pieejamo izcelsmes valsts informāciju, jāpārbauda šādi elementi:

- situācija saistībā ar pārtikas pieejamību;
- pamata infrastruktūras un pakalpojumu pieejamība, piemēram:
  - pajumte un mājoklis;
  - pamata veselības aprūpe;

- higiēna, tostarp ūdens un sanitārija;
- pamata iztikas līdzekļu pieejamība, kas nodrošina pārtikas, higiēnas un pajumtes pieejamību, piemēram, ar nodarbinātību, esošajiem finanšu līdzekļiem, tīkla vai humanitāro palīdzību.

Vispārējā situācija attiecīgajā teritorijā būtu jāizskata, ņemot vērā iepriekš aprakstītos kritērijus, nevis salīdzinājumā ar standartiem Eiropā vai citās izcelsmes valsts teritorijās.

Pamatojoties uz pieejamo *COI*, tiek konstatēts, ka vispārīgie apstākļi, kas dominē Bagdādē, Suleimānijā un Basrā un kas novērtēti saistībā ar iepriekš minētajiem faktoriem, neizslēdz uzturēšanās pamatotību pilsētās, tomēr būtu jāveic rūpīga pārbaude, jo īpaši novērtējot *IPA* pieejamību Basrā. Novērtējumā jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja individuālie apstākļi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Individuālie apstākļi

Papildus vispārējai situācijai potenciālajā *IPA* teritorijā novērtējumā par to, vai pieteikuma iesniedzējam ir saprātīgi uzturēties šajā valsts daļā, būtu jāņem vērā pieteikuma iesniedzēja individuālie apstākļi, piemēram:

- etniski reliģiskā un lingvistiskā izcelsme
- personas dokumenti
- atbalsta tīkls
- ģimenes stāvoklis
- vecums
- dzimums
- veselības stāvoklis
- profesionālā pieredze un izglītība, un finanšu līdzekļi
- utt.

Individuālie apsvērumi varētu attiekties uz pieteikuma iesniedzēja neaizsargātību, kā arī uz pieejamajiem sadarbības mehānismiem, kam būtu ietekme, nosakot, cik lielā mērā pieteikuma iesniedzējam būtu saprātīgi uzturēties konkrētā teritorijā. Jāatzīmē, ka šie faktori nav absolūti un tie bieži krustojas konkrētā pieteikuma iesniedzēja gadījumā, tādējādi novedot pie atšķirīgiem secinājumiem par *IPA* pamatotību.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Secinājumi par pamatotību

Vispārīgie secinājumi par *IPA* pamatotību attiecībā uz konkrētiem pieteikumu iesniedzēju profiliem ir balstīti uz vispārējās situācijas novērtējumu Bagdādes, Basras un Suleimānijas pilsētās, kā arī šo pieteikumu iesniedzēju individuālajiem apstākļiem.

Ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja etniski reliģisko izcelsmi, varētu pamatot, ka *IPA* Bagdādes, Basras, Suleimānijas pilsētās būtu saprātīga attiecībā uz **vientuļiem spēcīgiem vīriešiem** un **precētiem pāriem bez bērniem**, kuriem ir personu apliecinošie dokumenti un kuriem nav papildu neaizsargātības, tostarp gadījumos, kad viņiem nav atbalsta tīkla. **Ģimenēm ar bērniem** iekšējās aizsardzības iespēja var būt saprātīga, tostarp bez atbalsta tīkla, ja pienācīgi izvērtētas bērna intereses.

Lai gan situācija, kas saistīta ar uzturēšanos šajās trīs pilsētās, rada zināmas grūtības, tomēr var secināt, ka šādi pieteikuma iesniedzēji varētu nodrošināt sev pamata iztiku, mājokli, pajumti un higiēnu, kā arī piekļuvi pamata veselības aprūpei.

Lai nodrošinātu savas pamatvajadzības, **citiem** pieteikumu iesniedzēju **profiliem** kopumā būtu vajadzīgs atbalsta tīkls potenciālās *IPA* teritorijā. Tomēr, novērtējot *IPA* pamatotību, var būt būtiski papildu individuālie apstākļi.

Jāuzsver, ka šie secinājumi neskar drošības, ceļošanas un uzņemšanas kritērijus un izskatāmajā lietā pilnībā jāpārbauda individuālie apstākļi.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Izslēgšana

Informācija atjaunināta: 2021. gada janvāris
*Pievienoti nelieli atjauninājumi: 2022. gada jūnijs

Ņemot vērā to, ka izslēgšana var radīt personai nopietnas sekas, izslēgšanas pamatojums būtu jāinterpretē ierobežoti un jāpiemēro piesardzīgi.

Šajā nodaļā sniegtie piemēri nav izsmeļoši un nav izšķiroši. Katrs gadījums ir jāizvērtē pēc būtības.

Izslēgšanas noteikumu piemērošana ir obligāta, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējs ir izdarījis kādu no attiecīgajām darbībām.

Izslēgšana jāpiemēro šādos gadījumos:

Izslēgšanas pamati	
Bēgļa statuss	• noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci • smags nepolitisks noziegums ārpus patvēruma valsts pirms uzņemšanas bēgļa statusā • darbības, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem
Alternatīvā aizsardzība	• noziegums pret mieru, kara noziegums vai noziegums pret cilvēci • smags noziegums • darbības, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem • rada draudus tās dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai, kurā pieteikuma iesniedzējs uzturas • cits(-i) noziegums(-i) (noteiktos apstākļos)

Jāuzsver, ka atbildīgās iestādes pienākums ir pierādīt attiecīgo izslēgšanas pamatu elementus un pieteikuma iesniedzēja individuālo atbildību; savukārt pieteikuma iesniedzējam ir pienākums sadarboties, lai noskaidrotu visus faktus un apstākļus, kas attiecas uz viņa pieteikumu.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Irākas kontekstā var rasties vajadzība izskatīt iespējamos izslēgšanas jautājumus, piemēram, gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēji atbilst šādiem profiliem. Šis saraksts nav izsmeļošs:

- *Baath* režīma locekļi, piemēram, noteikta ranga vai līmeņa *Baath* partijas biedri, izlūkdienesti, militāro, tiesu un administratīvo iestāžu locekļi
- Nemiernieku un/vai ekstrēmistu grupējumi (piemēram, *ISIL*, *Al Qaeda*)
- *ISF* un Pešmerga locekļi, izlūkdienesti (piemēram, *Asayish*) un citi drošības dalībnieki
- *PMF* dalībnieki
- *PKK* dalībnieki
- *Sahwa* — vietējās pretnemiernieku kustības — locekļi, kas sadarbojās ar ASV, lai izraidītu *Al Qaeda* no Irākas
- Personas, kas iesaistītas cilšu asinsatriebībā

Izslēgšanas apsvērumus varētu izraisīt arī noziegumi, ko Irākas pieteikumu iesniedzēji izdarījuši ārpus Irākas (piemēram, dalība *ISIL* starptautiskajās darbībās, līdzdalība Irākas kaujinieku darbībās Sīrijas konfliktā).

Kvalifikācijas direktīvā nav noteikts izslēgšanas pamatu piemērošanas termiņš. Pieteikumu iesniedzējus var izslēgt saistībā ar notikumiem, kas notikuši nesenā un tālākā pagātnē, piemēram, Sadama Huseina režīma laikā (1968.–2003. gads).

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Nākamajās apakšsadaļās sniegtas norādes par izslēgšanas pamatu iespējamo piemērojamību Irākas kontekstā.

Noziegums pret mieru, kara noziegums, noziegums pret cilvēci

KD 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts un KD 17. panta 1. punkta a) apakšpunkts attiecas uz konkrētiem nopietniem starptautisko tiesību pārkāpumiem, kā definēts attiecīgajos starptautiskajos dokumentos ([7]).

Var atzīmēt, ka pamats “noziegums pret mieru” patvēruma lietās parādītos reti. Tomēr tas varētu būt attiecināms uz augsta ranga amatpersonām, kas ir atbildīgas par iebrukumu Kuveitā.

Dažādu pušu starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumi pašreizējos un līdzšinējos konfliktos Irākā varētu būt pielīdzināmi kara noziegumiem, piemēram, aizliegto ieroču izmantošanai un apzinātiem plaša mēroga uzbrukumiem civiliedzīvotājiem utt.

([7]) Šajā sakarā īpaši būtisks dokuments ir Starptautiskās krimināltiesas Romas statūti . Skatīt arī 1949. gada Ženēvas konvenciju un I papildprotokola, 3. panta, kas ir kopīgs Ženēvas konvencijām, “Smagu pārkāpumu” noteikumus un attiecīgos II papildprotokola noteikumus, Starptautisko Kara noziegumu tribunāla bijušajai Dienvidslāvijai (*ICTY*) statūtus un Starptautisko Kara noziegumu tribunāla Ruandai (*ICTR*) statūtus.

Ziņotie noziegumi, piemēram, dažādu dalībnieku pastrādāta slepkavība, spīdzināšana un izvarošana varētu tikt pielīdzināta noziegumiem pret cilvēci, ja tie izdarīti kā daļa no plaša un sistemātiska uzbrukuma civiliedzīvotājiem. Noziegumi pagātnes notikumu kontekstā, piemēram, Al-Anfalas militārā kampaņa, arī varētu kļūt par pamatu izslēgšanas apsvēršanai saistībā ar "noziegumiem pret cilvēci".

Dažas darbības pašreizējos konfliktos, piemēram, ārpus tiesas slepkavošana, spīdzināšana, piespiedu pazušana, varētu tikt uzskatītas gan par kara noziegumiem, gan par noziegumiem pret cilvēci.

Saskaņā ar *COI* , (bijušie) nemiernieku grupējumu locekļi (piemēram, *ISIL*), drošības dalībnieki (piemēram, *ISF*, *PMF*), kā arī baatisti var būt iesaistīti darbībās, kas būtu kvalificējamas kā kara noziegumi un/vai noziegumi pret cilvēci. Attiecīgās situācijas, kas būtu jāapsver saistībā ar šo izslēgšanas pamatu, ietver, piemēram, tālākminēto:

- Irākas–Irānas karš (1980–1988): starptautisks bruņotais konflikts;
- Al-Anfalas militārā kampaņa (1987–1988);
- Iebrukums Kuveitā (1990–1991): starptautisks bruņotais konflikts un tam sekojoša sacelšanās;
- Kurdu pilsoņu karš (1995–1998): nestarptautisks bruņotais konflikts;
- Iebrukums Irākā (2003): starptautisks bruņotais konflikts;
- Bruņotais konflikts starp *ISF* un nemiernieku grupām no 2004. gada: nestarptautisks bruņotais konflikts;
- Sektantiskais konflikts/pilsoņu karš (pēc 2003. gada): nestarptautisks bruņotais konflikts;
- *ISIL* konflikts (2014–turpinās): nestarptautisks bruņotais konflikts;
- Turcijas–Irākas konflikts (2019–turpinās): starptautisks bruņotais konflikts.

Smags (nepolitisks) noziegums

Irākas kontekstā plaši izplatītā noziedzība padara izslēgšanas pamatu "smags (nepolitisks) noziegums" īpaši svarīgu. Tas ir saistīts ar organizēto grupējumu un bandu noziedzīgām darbībām, kā arī ar *ISIL* un dažu kaujinieku darbībām, bet pamats attiecas arī uz smagiem noziegumiem, ko izdarījušas personas, kuras nav saistītas ar šādiem grupējumiem.

Daži īpaši būtiski smagu (nepolitisku) noziegumu piemēri ir nolaupīšana, izspiešana, tirdzniecība seksuālas izmantošanas nolūkos utt. Piemēram, noziedzīgās bandas Basrā ir izmantojušas drošības plaisu, un ir pieaudzis laupīšanu, nolaupīšanu, slepkavību skaits un narkotiku tirdzniecība.

Arī vardarbība pret sievietēm un bērniem (piemēram, saistībā ar *FGM*, vardarbību ģimenē, vardarbību goda aizstāvēšanas nolūkā, piespiedu un bērnu laulībām) varētu būt saistīta ar smagu (nepolitisku) noziegumu.

Daži smagi (nepolitiski) noziegumi varētu būt saistīti ar bruņotu konfliktu (piemēram, ja tie tiek izdarīti, lai finansētu bruņotu grupu darbības) vai varētu būt pēc būtības necilvēcīgi nodarījumi,

kas veikti kā daļa no sistemātiska vai plaša uzbrukuma civiliedzīvotājiem, un tādā gadījumā tie būtu jāizskata saskaņā ar KD 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu/KD17. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Darbības, kas pretējas ANO mērķiem un principiem

(Iepriekšējā) dalība teroristu grupējumos, piemēram, *ISIL* un *Al Qaeda*, varētu novest pie attiecīgiem apsvērumiem un vajadzības izvērtēt pieteikuma iesniedzēja darbības saskaņā ar KD 12. panta 2. punkta c) apakšpunktu/KD 17. panta 1. punkta c) apakšpunktu, papildus iepriekšējās sadaļās minētajiem apsvērumiem saistībā ar KD 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu/KD 17. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Izslēgšanas piemērošanai būtu jābalstās uz konkrētu faktu individuālu novērtējumu, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja darbības minētajā organizācijā. Pieteikuma iesniedzēja pozīcija organizācijā būtu svarīgs apsvērums, un augsta ranga amats varētu attaisnot (atspēkojamu) individuālas atbildības prezumpciju. Tomēr, lai varētu pieņemt lēmumu par izslēgšanu, ir jāpārbauda visi attiecīgie apstākļi.

Ja pieejamā informācija liecina par iespējamu iesaistīšanos noziegumos pret mieru, kara noziegumos vai noziegumos pret cilvēci, novērtējums būtu jāveic, ņemot vērā izslēgšanas pamatus saskaņā ar KD 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu/KD 17. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Draudi dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai

Starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanā izslēgšanas pamats saskaņā ar KD 17. panta 1. punkta d) apakšpunktu ir piemērojams tikai personām, kas citādi ir tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību.

Atšķirībā no citiem izslēgšanas pamatiem šī noteikuma piemērošana balstās uz nākotnē vērstu riska novērtējumu. Tomēr izskatīšanā ņem vērā pieteikuma iesniedzēja iepriekšējās un/vai pašreizējās darbības, piemēram, saistību ar konkrētiem grupējumiem, kurus uzskata par tādiem, kas apdraud dalībvalstu drošību, vai pieteikuma iesniedzēja noziedzīgas darbības.

Vairāk lasīt kopējā analīzē.

Saīsinājumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
COI	*Country of origin information* – (Izcelsmes valsts informācija)
ES	Eiropas Savienība
EST	Eiropas Savienības Tiesa
EUAA	*European Union Agency for Asylum* – (Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra)
FGM/C	*female genital mutilation/cutting* – (sieviešu dzimumorgānu kropļošana/apgraizīšana)
IDP(s)	*Internally displaced person(s)* – (iekšzemē pārvietota(-as) persona(-as))
IPA	*internal protection alternative* – (iekšējās aizsardzības iespēja)
ISF	*Iraqi Security Forces* – (Irākas Drošības spēki)
ISIL	Irākas un Levantes Islāma valsts, pazīstama arī kā Irākas un Sīrijas Islāma valsts (*ISIS*), Islāma valsts vai *Da'esh*
KD (Kvalifikācijas direktīva)	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu
KRG	*Kurdistan Regional Government* – (Kurdistānas reģionālā valdība)
KRI	*Kurdistan Region of Iraq* – (Irākas Kurdistānas reģions — attiecas uz Dohukas, Erbīlas, Suleimānijas provincēm)
***LGBTIQ* personas**	Personas: ▪ kuras piesaista viņu dzimuma pārstāvji (lesbietes, geji) vai jebkura dzimuma pārstāvji (biseksuāļi); ▪ kuru dzimumidentitāte un/vai dzimuma izpausme neatbilst dzimumam, kas viņām piešķirts dzimšanas brīdī (transpersona, nebināra persona); ▪ kuras dzimušas ar tādām dzimumpazīmēm, kas neatbilst ierastajai vīrišķā vai sievišķā dzimuma definīcijai (interseksuāļi); un ▪ kuru identitāte neietilpst binārajā seksualitātes un/vai dzimuma klasifikācijā (kvīri).
NVO	nevalstiska organizācija
PKK	*Kurdistan Worker's Party* – (Kurdistānas Strādnieku partija)
PMF	*Popular Mobilisation Forces* – (Tautas mobilizācijas spēki)
UNAMI	Apvienoto Nāciju Organizācijas palīdzības misija Irākā
UNHCR	Apvienoto N,āciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos

Visaptverošā kopējā analīze, kas veido pamatu šīm norādēm, ir pieejama e-grāmatas un pdf formātā angļu valodā.

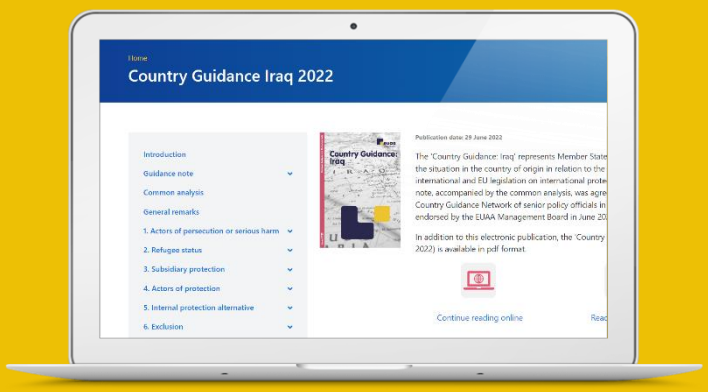

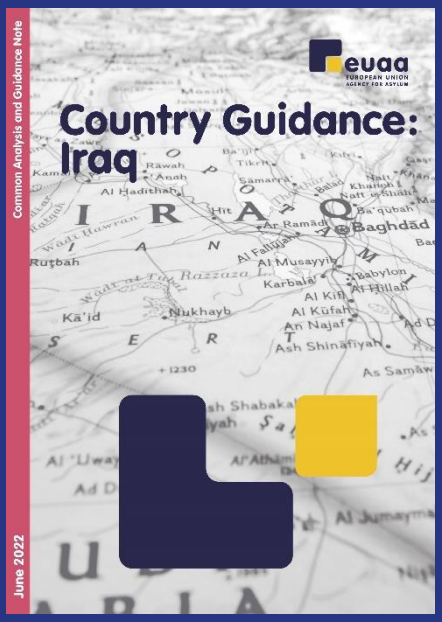

Tās ir pieejamas tīmekļa vietnē:
https://euaa.europa.eu/country-guidance-iraq-2022

doi: 10.2847/125360